

Glasnik MIRA

Godište IV. • Broj 5 • Međugorje • Svibanj 2009. • Cijena 2,5 KM / 10 kn

Čuj nas majko, nado naša!

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:
Informativni centar "Mir" Međugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 650 200; 653 325
Faks: 00 387 36 651 300
Služba pretplate: 00 387 36 653 342
E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr
Internet: www.medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // SHIFT KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplata pretplate: Informativni centar
"Mir" Međugorje d.o.o., „Glasnik mira“

Iz BiH u KM:

Unicredit Bank
Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz svih stranih zemalja:

Unicredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22
IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Iz RH u HRK:

Societe generale - Splitska banka d.d.,
Nalog 14

Broj računa: 2330003-5100201682

Iz RH u EUR :

Societe generale - Splitska banka d.d.
Nalog 14, SWIFT: SOGE HR 22

IBAN: HR 17 2330 0035 1002 0168 2

**Iz BiH i RH pretplatu se može uplatiti i
poštanskom uplatnicom.**

Cijena pojedinog primjerka:

2,5 KM/10 kn
Godišnja pretplata (12 brojeva)
BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 kn;
Zemlje EU: 30 eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 50 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete,
znanosti, kulture i športa Hercegovačko-
neretvanske županije pod brojem
R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

USKRS - NOVO STVARANJE I NOVO STVORENJE

Ono što nijedan čovjek ne može, kadar je Bog: On može obujmiti i prihvatiti samu smrt. Njegov oprost krivnje i grijeha više je od praštanja. To je novo stvorenje i novo stvaranje koje donosi pravdu i pravičnost, gdje zločinac više ne likuje nad svojom žrtvom. To je sadržaj naše vjere u uskrsnuće.

fra Tomislav Pervan

Trajnost uporabe

Svaka kućanica koja se zapučuje u kupnju, uzimajući proizvod u svoje ruke prvo što gleda na omotu jest rok, vijek trajanja. Okrene ga jednom, dvaput, dobro pogleda što je na omotu otisnuto, ali jedno zacijelo ne propušta: Nadnevak isteka vrijednosti. Proizvod ne smije biti star, napose kod osjetljivih namirnica. Rok, vijek trajanja? I svaki trgovački lanac koji drži do svojih kupaca pobrinut će se da ponuda uvijek bude svježa, kvalitetna. Međutim, nikad se ne zna što se iza proizvoda krije.

Poglavito je to krajnje bitno kod lijekova. Svaki mora imati otisnut vijek trajanja nakon čega se ne smije upotrebljavati, jer lijek može postati čistim otrovom. Znamo za rata na ovim prostorima kako su pojedine zapadne tvrtke praznile svoja skladišta te slale na zaraćena područja lijekove kojima je dav-

no istekao rok trajanja. Nakon rata bolnice su bile na golemim mukama kako se riješiti toga opasnog otpada, gdje ga uništiti, kako ga spaliti, a da se ne onečisti okoliš.

Sve ima svoj rok trajanja. Sve što je proizvedeno, nužno zastarijeva. U ovoj gospodarskoj krizi, napose krizi automobilske industrije, u Njemačkoj se za kupnju novoga vozila daje čak i premija s obvezom da se staro vozilo odstupi koje onda ide u otpad (nikako ne na ulice!). Drugi se proizvođači koji su isto tako u nevoljama bune, zašto se tako postupa samo s vozilima. Primjerice, proizvođači namještaja. Ne bi li ljudi htjeli imati nove stolice, naslonjače, novi namještaj namjesto staroga? Da, tako to ide u svijetu. Sve se svodi na potrošnju, te kako zamijeniti staro novim. Velik je pak upitnik hoće li to spasiti proizvođače od gospodarskoga sloma. Nitko ne zna koja je to sila gurnula cijeli svijet u ovu krizu.

**Draga djeco!
Danas vas sve pozivam da molite
za mir i da ga svjedočite u svojim
obiteljima kako bi mir postao najveće
blago na ovoj nemirnoj zemlji. Ja sam
vaša Kraljica Mira i vaša majka. Želim
vas povesti putem mira koji dolazi
samo od Boga. Zato molite, molite,
molite.
Hvala vam što ste se odazvali
momu pozivu.**

(25. travnja 2009.)

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

Fotografiju na naslovnici
snimio fra Miljenko Šteko

Poruka za sadašnji trenutak
**ŽELIM VAS
POVESTI PUTEM
MIRA**

**JEDINO BOG
MOŽE ISPUNITI
NAJDUBLJE
DUŽINE
NAŠEGA BIĆA**
p. Mijo Nikić, DI

**DUHOVSKA
STVARNOST U
ŽIVOTU SVETOGA
FRANJE**
fra Miljenko Šteko

**VJERA BEZ
NJEGE
UMRIJET ĆE**
fra Svetozar Kraljević

**POSTOJANOŠĆU
DO ČISTOĆE**
s. Dominika Anić

**MEĐUGORJE JE
VELIČANSTVENA
PRIGODA ZA
HRVATSKI NAROD**
prof. dr. Tomislav Ivančić

» **Ograničenost ljudskoga vijeka**

Drukčije pak stoje stvari s našim životom. Kad kojoj starijoj osobi liječnik oprezno dometne „Znate li, zapravo, koliko ste stari?“, pacijent se uvrijedi. „Osamdeset godina. Pa kakva je to starost?!“ Misle kako nisu ni s osamdeset dosegli starost, nitko ne želi u 'staro gvožđe'. I ljudi se pouzdavaju u liječnike, male bogove u bijelome. „Gospodine doktore, mogu li zamijeniti ovaj ili onaj dio, imate li dodatnih dijelova, htio bih tako rado još poživjeti?“

I taj novi vječni život ovdje na zemlji ne mogu stvoriti ni genetičari, ni liječnici, ni tvornice lijekova. Ti mogu naše ljudske stanice možda na neko vrijeme učiniti imunima na stanovite bolesti, što je poželjno, ali i odgođeni vijek trajanja ipak sa sobom nosi konačno biološko urušavanje našega organizma. K tome vidimo i po staračkim domovima toliko dementnih starijih osoba, toliko Alzheimerova ili pak Parkinsona. Koliko se samo bijede nakupilo danas u tim nastambama! Cijena produljivanja života jest veoma visoka.

Kad je pak riječ o uskrsnuću, jedno nam mora biti jasno: Uskrsnuće nije nikakav nastavak ili produžetak ovoga zemaljskog života. Ovaj naš zemaljski život ima svoj rok trajanja, ma koliko mi s pomoću medicine ili lijekova uspijevali produžiti svoj životni vijek. Liječnici i medicina ne mogu produljivati život u beskraj. Ono u što vjerujemo vjerujući u uskrsnuće mrtvih i Kristovo uskrsnuće jest nešto posve novo. Vjerujemo u novi, od Boga darovani život, život koji više nema rok trajanja, život za svu vječnost.

Uskrsnuće - ne oživljavanje mrtvaca

Svetkujući Uskrs - slaveći Isusovo uskrsnuće iz groba ne slavimo puko oživljavanje Isusova mrtva tijela. Uskrs jest nešto kao dijalektički skok iz ovoga oblika bivanja i umiranja u nama posve novi, nepoznati, viši oblik egzistiranja. Sluti li biljka što je to životinja? Zna li majmun što to znači biti čovjek? I zašto bi čovjek bio uvjeren kako s njime prestaje evolucija?

Jasno, svaka usporedba hramlje. Sve zemaljsko - oživljeno ili neoživljeno - ima svoj vijek trajanja, pa bile to i svemirske galaksije stare milijardama godina. Međutim, gornja slika nam daje naslutiti o čemu je zapravo riječ kad se govori o kršćanskom blagdanu Uskrsa i nadi koju ulijeva Uskrs u čovječanstvo. Nije riječ o produljivanju staroga i poznatoga, nego je riječ o novom

stvaranju. U Uskrsu Bog stvara novo. Novo stvorenje, novo stvaranje. Bog započinje nešto korjenito novo s Isusom Kristom. U uskrsavanju čovjek biva uronjen u božanski ocean ljubavi, u jedno vječno sada, koje se ne mjeri više kalendarom, danima, mjesecima ili godinama.

“Vjerujem u život vječni!” Time ne izričemo vjeru u nekakav beskonačno dugi zemaljski život, ma koliko ta misao bila zanimljiva i prihvatljiva. Oduvijek je ta misao zanimala maštu romanopisaca, posebno nadahnutih pojedinaca, filmskih redatelja. Ideja, naime, besmrtnosti, žudnja otkriti, pronaći sveti Gral, otkriti zdenac života koji bi bio zapravo smrt smrti. Ta misao provijava se čak i kroz suvremenu genetiku i istraživanje ljudskih gena. Sve je to izražaj žudnje ljudskoga bića i srca nazočne u svim kulturama i religijama. Pobjediti smrt, ne morati umrijeti.

Ponovimo što mi vjerujemo u svojoj kršćanskoj vjeri kad govorimo o uskrsnuću mrtvih. Uskrsnuće jest stvarateljski Božji čin. Isus Krist – naš Gospodin i brat – jest prvi u nizu novoga stvaranja. Slijedi ga Marija, koja je dušom i tijelom – novim, preobraženim – u nebu. A ono što se dogodilo kod Isusa kao prvijenca, početak je za sve ostale, za mene, tebe, sve nas. Stoga vjera u uskrsnuće nije samo govor ili izričaj o Isusovoj sudbini, o sudbini onoga Raspetoga i Uskrsloga. Njegovo je uskrsnuće i naše uskrsnuće, makar je naše odgođeno za budućnost. Kao što smo sigurni da ćemo umrijeti, tako nam Isusovo uskrsnuće veli da možemo biti sigurni u svoje uskrsnuće.

Kristov Uskrs - jamstvo našega uskrsnuća

Stoga će Apostol reći u Poslanici Kološanima: U Kristu i s njime naš je novi život već sada 'skriven u Bogu' (Kol 3,3). Naš je život pohranjen u Kristu, dok jednom ne prijedemo iz zemaljskoga u nebesko, iz zemaljskih obitavališta u vječne Božje stanove, iz raspadljiva, rukotvorena šatora u nebeske nastambe u koje ćemo se naseliti jednom u Božjoj slavi.

Stoga, ma koliko ljudi pokušavali ukloniti Boga ili vjeru iz javnoga života, ipak ta potisnuta zbilja izbija na površinu. Vjera i religija uvijek su aktualne. Može ateizam biti koliko god hoće nasilan, uvijek se iznova tematizira u javnosti i čovjekovoj svijesti pitanje Boga, pitanje vjere i nevjere. Pa i kod mladih ljudi koji su nerijetko religijski neglazbeni i trenutno zaokupljeni drugim problemima i stvarima.

Snimio Tvrtko Bojić

A ono što se dogodilo kod Isusa kao prvijenca, početak je za sve ostale, za mene, tebe, sve nas. Stoga vjera u uskrsnuće nije samo govor ili izričaj o Isusovoj sudbini, o sudbini onoga Raspetoga i Uskrsloga. Njegovo je uskrsnuće i naše uskrsnuće, makar je naše odgođeno za budućnost.

Velika i bitna čovjekova životna pitanja trajno izbijaju kao ponornice na površinu. I javljaju se za riječ. Ne daju čovjeku mira. Čovjekov poseban položaj u svemiru omogućuje mu da postavlja pitanja koja sežu onkraj vidljivoga i osjetnoga. Svojim upitnicima seže on onkraj sebe. Pita se što slijedi nakon smrti. Nikako se ne može zadovoljiti činjenicom da bi sa smrću bilo sve gotovo. Odlazi li s pokojnikom njegovo nadanje, njegova ljubav, njegova odgovornost pa i njegova možebitna zločinačka prošlost i nitkovluk u nepovrat, u ništavilo? I treba li pokojnik nas da bi u našim sjećanjima neko vrijeme živio, ili postoji li netko prema kome i za koga čovjek ovdje živi?

Čemu život bez vječnoga života?

I ako je sa smrću sve gotovo, neumitno se nameće pitanje: Čemu zapravo živimo? Čemu ova vječna utrka i žurba? Zašto se uopće pitamo spram smisla? Uvijek iznova pitanja: Zašto? Zašto ratovi, zašto ubijanja, zašto katastrofe?

Jasno, ne niječemo kako život bez Boga može biti osmišljen i smisljeno življenje. To je ostvarivo napose ondje gdje stvari u životu teku bez problema, glatko. Međutim, postaje upitno ima li smisla onaj život koji je završio nakon kratke bolne patnje i borbe s bolesti, život u kome čovjek zapravo i nije istinski živio. Toliko puta čujemo za brakove koji su bili pravi pakao, muka i patnja, jednom riječju veliki križ. Gdje je zadovoljština za podnesene muke i nevolje? I gdje je zadovoljština za takve križeve u životu? Može li biti govora o ispunjenju životu u takvu slučaju, ako je čovjek nedužno patio, ako mu je uskraćeno životno ispunjenje, a ne očekuje ništa nakon smrti?

Vjera nam nudi smionu viziju – naime, Božje mogućnosti nisu iscrpljene stvaranjem čovjeka. Bog daje sretni ishod svemu – pa i mrtvima, poglavito pak onima koji su nevino i bez krivnje ubijeni, (s)maknuti iz života. Bog može uskrsnuti, odnosno ponovno stvoriti i žrtve i počinitelje, kako u vjeri priznajemo i čemu se nadamo. To je ona vjera kod koje se mogu ponekada roditi i dvoumice kad ne bi bilo pogleda na raspetoga Isusa. U Kristu, u Raspetome imamo najboljeg tumača patnje ovoga svijeta.

Ta se patnja jednostavno preobražava Bogom Pomiriteljem i Sveotkupiteljem. Ono što nijedan čovjek ne može, kadar je Bog: On može obujmiti i prihvatiti samu smrt. Njegov oprost krivnje i grijeha više je od praštanja. To je novo stvorenje i novo stvaranje koje donosi pravdu i pravičnost, gdje zločinac više ne likuje nad svojom žrtvom. To je sadržaj naše vjere u uskrsnuće.

Zanimljivo kako imanentni pokušaji tumačenja svijeta ne tematiziraju pitanje krivnje i smrti. Međutim, ipak se i kod ateista postavljaju pitanja i dvojbe spram vlastitoga ateizma. Boetije, kasnoantički mislilac, pita se god. 524 u tamnici prije svoga smaknuća: “Ako Boga nema, odakle onda dobro?” (Utjeha filozofije, 1,4). Svekoliko ljudsko smilovanje hrani se jednim pratemeljem koga - prečesto i neopaženo - pretpostavlja. To se može zamijetiti i kod mnogih praktičnih ateista.

I kod tih pitanja započinje ono što nazivamo vjerom. Svaki se čovjek jednom mora zapitati glede životnoga kraja, smisla, glede dragih pokojnika, ako sam nasilno ne nametne svome mišljenju granice. I vjera u Boga daje nam odgovore s kojima se može živjeti i umrijeti. Tko se drži Isusa Krista, uskrsloga, vjeruje Bogu kako će taj Bog jednom i nama samima utažiti našu vlastitu životnu glad i žeđ. I ta uskrsna nada u život kojoj je neprolazan vijek trajanja pomaže nam da vjerujemo u život – pa i onda kad to košta snage, odvažnosti i hrabrosti.

Vječni život nije produžetak vremena, nego je on učešće u Božjoj punini, punini koja ponekada pokuca na naša vrata i u vremenu, u sretnim trenucima mističnoga iskustva, kad se zaboravi na vrijeme, ili kod naših međugorskih vidjelaca koji su u trenutku 'ekstaze' izvan prostora i vremena. Za njih jednostavno prestaje vrijeme i trajanje. Vječnost kao ispunjeni trenutak u kome nas božanska cjelina obujmljuje, u kojoj mi obujmljujemo cjelinu, uranjanje u ocean beskrajne ljubavi, u kome nema više vremenskoga prije i poslije. I možemo samo pokušavati zamisliti taj život u punini, to uranjanje u prostranstva svjetlosti, beskrajne oceane mira i ljubavi, radosti i vječnog pjeva. Za to nam se nudi upravo rascvali mjesec svibanj, Marijin mjesec.

ŽELIM VAS POVESTI PUTEM MIRA

Mir je nutarnja težnja svakog čovjeka, bez obzira na boju kože, nacionalnu pripadnost ili životno usmjerenje. Upravo zbog toga, svi smo pozvani služiti tako dragocjenom dobru. Mir nije samo odsutnost rata nego suživot ljudi koji bi se trebali zalagati za sveopće dobro.

Snimio Tvrtko Bojić

Gospa nas u poruci od 25. travnja 2009. poziva da molimo za mir i da istodobno budemo svjedoci toga mira, prije svega u svojim obiteljima a onda i u cijelome svijetu. Nemir je u različitim oblicima prisutan u ovo naše vrijeme. Znajući to, ne smijemo ostati ravnodušni, nego trebamo upotrijebiti svoje najbolje snage u izgradnji mira. Crkva, koja od samoga svog početka naviješta Radosnu vijest mira, pozvana je naviještati i ostvarivati mir u svako vrijeme. Blagopokojni papa Ivan Pavao II., u poruci za *Svjetski dan molitve za mir*, kaže: „Ne tvrdimo da u čitanju Evandjelja nalazimo već gotove obrasce za ostvarenje ovoga ili onog napretka u miru. Ali na svakoj stranici Evandjelja i povijesti Crkve nalazimo duh bratske ljubavi koji moćno odgaja za mir“. Mir se nikada ne stječe jednom zauvijek. Njega stalno treba graditi, jer je upravo mir najdublja čežnja čovjekova srca.

U svojoj knjizi *Postite srcem*, pokojni fra Slavko Barbarić o miru piše: „Koliko puta smo izgubili mir zato što smo oholi, sebični, zavidni, ljubomorni, gramzljivi, ovisni o vlasti i časti. Iskustvo potvrđuje da se postom i molitvom pobjeđuje zlo, oholost i sebičnost, da se srce otvara, a ljubav i poniznost, darežljivost i dobrota rastu, čime se ostvaruju pravi uvjeti za mir. I tko ima mir jer ljubi i prašta, taj i duševno i tjelesno ostaje zdrav i sposoban svoj život oblikovati na način dostojan čovjeka, najuzvišenijeg stvorenja Božjega. Postom i molitvom se umanjuju i svode na pravu mjeru ljudske potrebe, čime se opet stvaraju uvjeti za mir i pravilan odnos prema drugima i prema materijalnim stvarima. U svemu što činimo, bilo dobro bilo zlo, tražimo mir. Kad čovjek ljubi, traži i doživljava mir, kad ostaje trijezan i bori se protiv ovisnosti, traži mir, kad se opija, također na neki način traži mir; kad moli, traži mir, kad se bori za svoj život i život onih koje voli, ostvaruje mir“. Gospa Kraljica Mira želi nas uvesti u pravi mir, a to je njezin Sin i naš Gospodin Isus Krist, koji je istinski i pravi kralj mira. Jedino on može ispuniti najdublje čežnje ljudskog srca i dati odgovore na pitanja smisla života koje današnji čovjek traži. Kao Isusovi učenici, gledajući Marijin primjer pozvani smo biti osobama mira i stvarateljima mira u ovo naše vrijeme i u okolnostima u kojima živimo. Iznad svega moramo imati mir u svome srcu, a postizemo ga onda kada smo sjedinjeni s Bogom.

Snimio Tvrtko Bojić

Svjedočiti mir

Blaženu Djevicu Mariju promatramo kao ženu mira, kao onu koja je do kraja ispunila Božju volju. Ona crpi mir iz živog i nepresušnog izvora koji je Isus Krist. Isus je izvor mira koji je darovan svijetu, prije svega zato što je uništio moć zla i grijeha koji stvaraju podjelu i neprijateljstvo s Bogom i ljudima. Isus nam daje Duha Svetoga koji je punina novoga života, života ljubavi, praštanja, pomirenja, jednom riječju mira. U Matejevu Evandelju zabilježene su sljedeće Isusove riječi: „Blaženi mirotvorci, jer će se sinovima Božjim zvati“ (Mt 5,9). Svojim primjerom i riječju Isus nas poučava da na nasilje ne odgovorimo nasiljem, nego da oprostimo blišnjemu. Zato smo mi kršćani pozvani naviještati i svjedočiti mir vlastitim životom. „Izgrađivanje mira nije pitanje izbora nego obveze. Najdublja duša mira je Ljubav, Božja ljubav, kada vršimo njegovu volju, kada se radujemo Božjoj prisutnosti i u svome srcu. Problem putova koji vode prema miru postao je najvažniji izazov za sve one koji se brinu za čovjeka, a to na poseban način vrijedi za Crkvu. Mir se na zemlji ne može pronaći bez pomirenja s Bogom, bez sklada između neba i zemlje“, rekao je Sveti Otac te napomenuo kako je taj uzajamni odnos Boga i mira bio odlučujući vidik njegovih ovogodišnjih apostolskih putovanja. „Mi ljudi, željeli bismo da Krist jednom zauvijek ukloni ratove, uništi oružje i uspostavi opći mir. Međutim, trebamo naučiti da se mir ne može

postići samo izvana, te da pokušaj njegovog uspostavljanja nasiljem, samo dovodi do novoga nasilja“, istaknuo je Benedikt XVI. u govoru članovima Rimske kurije.

Kada je naše srce puno Boga, ono je u miru; kada se ne odmara u Bogu, nemirno je i nijedna stvar na ovom svijetu ga ne može ispuniti. Ovaj mir za kojim čežne naše srce bit će potpun samo u Kraljevstvu Božjem. „Gospodine, ne gordi se moje srce niti se oči uznose. Ne idem za stvarima velikim ni za čudima što su iznad mene. Ne, ja sam se smirio, i upokojio dušu svoju; kao dojenče na grudima majke, kao dojenče duša je moja u meni. U Gospodina se, Izraelu, uzdaj od sada do vijeka“ čitamo u Psalmu 131. Sveti Ante Padovanski govorio je: „Tko uspostavi ovdje na zemlji savez mira s Gospodinom, uživat će taj veličanstveni mir u kraljevstvu nebeskom“. Mir koji se uspostavlja na ljudski način, bez molitve, odricanja i potpisivanja dokumenata, biva uvijek pomućen. Grijeh u svojim oblicima egoizma, oholosti, nereda moralnog izaziva uvijek duboki nemir u srcu. Samo je nebeski mir trajan i siguran zauvijek. Isus nam je ostavio sakrament pokore i pomirenja kako bismo se oslobodili grijeha i zadobili mir srca.

Mir u obitelji

Očito je kako današnji mentalitet i ponašanje otežavaju život zajedništva, sklada i mira u obitelji, ruše odnose između muževa i žena kao i između roditelja i djece. Odavde proizlaze neprijateljstva, po-

djele, rastave, razlike. Razbijanje obitelji, koja bi trebala biti slika ljubavi Božje, jest jedno od najtežih i najbolnijih zala našega društva. To je znak duboke duhovne bolesti našeg društva i ne donosi mir. Mi kao kršćani i Isusovi učenici pozvani smo svjedočiti mir i biti graditelji mira, obvezujući se stavljati u praksu ljudske vrline kao što su istina, pravednost, sloboda i ljubav. Ove kreposti i vrijednosti su moralnog i duhovnog reda i nismo ih kadri ostvariti bez Božje milosti.

Kraljica Mira poziva nas da svjedočimo mir u svojim obiteljima kako bi mir postao najveće blago na ovoj nemirnoj zemlji. Nije dovoljno nešto htjeti, potrebno je moliti za uspostavu mira, a kao preduvjet potrebno je obraćenje srca, mentaliteta i navika. Molitva je siguran put do Isusa i do neba. Gospa od nas traži u zadnjoj poruci tri puta uzastopice da molimo, jer je jedino molitva siguran i ispravan put. Odazovimo se svim srcem i svom dušom pozivu svoje majke Marije, Kraljice Mira i ona će nas uvesti u pravi mir, u Božju ljubav, blizinu i radost. Zatražimo od Gospe Kraljice Mira da nam pomogne pobijediti sva zla našega vremena. Započnimo zajedno s milošću Božjom izgrađivati ljubav, jedinstvo, slogu i mir u međuobiteljskim odnosima, boreći se protiv sebičnosti i naših osobnih interesa. Odlučimo se da ćemo činiti sve kako bi naše obitelji našle izvor jedinstva i mira, koji se jedino može pronaći u Isusu Kristu, našem Gospodinu.

DUHOVSKA STVARNOST U ŽIVOTU SVETOGA FRANJE

Pozvani smo 'hrabro predložiti' svetost, odvažnost, srčanost i kreativnost, dopuštajući da nas vodi Duh koji nas potiče prema budućnosti i koji nam daje snagu stvaralačke vjernosti kako bismo iznašli nove odgovore na nove izazove. Pozvani smo ostati vjerni i aktualni, i to tako da Franjina karizma nastavi biti znakovitom za današnjeg čovjeka.

fra Miljenko Šteko

Još u drugome kršćanskom stoljeću vazmeno vrijeme dokućilo je sadašnji zbroj od pedeset dana. Čitavo ovo vrijeme, za trajanja bogoslužnih obreda u crkvama gori i uskrсна svijeća, upaljena u Službi svjetla kao simbol Svjetla Kristova. Grčki izričaj *Pentekoste – Pedesetnica, Dan pedeseti* označava upravo kraj toga vremena (usp. Dj 2,1) kad se događa izlivanje obećanoga Duha Svetoga. Iako je to i pedeseti, odnosno posljednji dan uskrsnoga vremena, Pedesetnica je poseban blagdan poslanja Duha Svetoga, kroz povijest čak duhovskom osminom obogaćivana. Predmet se ovoga blagdana, dakle, razvijao: od poljodjelskog svetkovanja, preko spomena na povijesni događaj Saveza, a naposljetku postao je blagdanom darivanja Duha, čime na zemlji započinje novi Savez.

Nadahnuća Duha Svetoga

Ako znamo da se u Spisima sv. Franje, koji nisu tako opsežni, riječ Duh, Duhovi ili pak Duh Sveti nalazi ravno 120 puta, onda to znači kako je ta stvarnost ključna za razumijevanje Franjine osobe i duhovnosti. Toma Čelanski kaže još za mladog Franju kako je „već ispod svjetovnog odijela imao redovničko srce; Duh Sveti ga je svojim pohodima veoma često nadahnjivao. Odvlačila ga je, naime, i mamila ona prvotna slatkoća koja ga je odmah tamo od početka posve obuzela da ga nikada nije napustila dok je živ“. A po obraćenju on „nije običavao nijedan pohod Duha zanemariti; kad mu je bio pružen, slijedio ga je i... na putovanjima bi zastao jer milost nije primao uzalud“ (2Čel 9). Bonaventura čestotomski dodaje kako je napose „posvećivao pozornost onim krepostima za koje je po nadahnuću Duha Svetoga spoznao da se Bogu svidaju“ (LM XII,1). Štoviše, isti životopisac dodaje i da je bio „pun Duha Svetoga“ (LM XI,2).

K tomu, „Duh Gospodnji, koji ga je pomagao i poslao, pomagao je svog slugu Franju kud god bi ovaj krenuo“ (LM XII,7). To se posebno očitivalo u njegovim govorima, jer on nije govorio „učenim jezikom ljudske mudrosti, nego silom Duha Svetoga“ (Lm II,5; 1Čel 36). On će čak kazati: „Duh Sveti, generalni ministar Reda, jednako počiva na siromašnim i jednostavnim“ (2Čel 193).

Zato Franjo želi da se i saborište, kapitul saziva o blagdanu Duhova: „Poglavari iz prekomorskih i prekoalpskih zemalja moraju se sastati jednom u tri godine, a ostali poglavari svake godine na sabor o blagdanu Duhova“ (NPr 18).

Sam će nas Svetac poučiti da u svemu „tražimo Duha Gospodnjega i njegovo sveto djelovanje“ (PPr 10,8). A da bismo krenuli na put traženja, potrebno je imati znakove i razjašnjenja na tom putu. Potrebno je ispravno iščitavati znakovlje, onako kako nam ih je na svom specifičnom putovanju ostavio sam Franjo.

Čovjek kao Božji sugovornik

Kad govorimo o Duhovima, odnosno o Duhu Svetome, odmah pred očima imamo onu stvarnost koja s jedne strane potječe od općeg fenomena duha, a s druge od prijevika 'svet', koji pokazuje njegovu neusporedivost. Rječnik biblijske teologije kaže da riječ 'duh' može u svim klasičnim i biblijskim jezicima poprimiti vrlo raznolika značenja. Između vinskog duha, špirita i čovjekova duha, između uliti duh i živjeti po Duhu, ima mnogo razlike, ali i stvarnih sličnosti. Duh uvijek teži označiti ono što je u biću bitno i neuhvatljivo, od čega ono živi i što bez njegove volje isijava iz njega, ono po čemu je to biće ponajvećma ono što jest a čime ono ne može zagospodariti.

Dakle, već samo ime daje naslutiti teškoću koju mnogi susreću i u samom naziv-

lju. Zato je nužno poći onim putem kako su to učili u drevnoj tradiciji Crkve, upućujući najprije na ime 'Svet', a to znači Bog. S druge strane stoji specifično djelovanje, bilo u božanskom životu, bilo ad extra. Ime izražava posredan karakter, kao i karakter posredovanja, toga Duha. Čovjek ga iskusi kada sam Božji Duh pred našim duhom svjedoči da smo mi djeca Božja (Rim 8, 16). Prema Predaji, to svjedočanstvo upućeno je svim čovjekovim sposobnostima, to jest na izravan način osjetilima, a upravo najradije pod formom svjetla ili prosvjetljenja, a takvim putem svjedočanstvo stiže i do srca čovjekova. To znači da ovo svjedočanstvo ne zanemaruje stvorenost, ograničenost i uvjetovanost ljudske spoznaje, nego sve preoblikuje i daruje nove mogućnosti. Posredstvom spoznaje koja se tako iskusi, Duh Sveti pripućuje i sadržaje spasitelj-

ske Objave Božje. On se sam tu suiskusuje i suspoznaje kao 'dar' (donum) Božji. On je, prema tome, odnos ljubavi, to jest ne samo posredovanje, nego i posrednik. To ga usko povezuje s Isusom Kristom i s njegovim djelom, ukoliko on daje da razumijemo Isusov povijesni pojavak kao spasiteljsko Božje djelovanje u stvorenju i pred stvorenjem te ukoliko ga povijesno produljuje, počevši od utemeljenja Crkve na Pedesetnicu. Samo u Božjem Duhu, kao daru, povijest se pokazuje kao mjesto Božje nazočnosti i Božjega djelovanja u odnosu na čovjeka, a to znači mogućnost da se istine evanđelja spoznaju kao takve. U isto vrijeme, Duh Sveti omogućuje čovjeku da na takav poziv dadne prikladan odgovor vjere. Ovaj dvostruki način omogućavanja kršćanskog postojanja svjedoči da Duh Sveti u sebi ne združuje stvarnosti koje su već prije postojale, nego od

čovjeka čini Božjega sugovornika, otkrivajući Objavu i odgovor vjere. Upravo radi toga, na tom putu treba poći od čovjeka i njegova iskustva vjere. Zato ova činjenica baca svjetlo na „duboku povezanost između duhovnosti i teologije u kršćanskoj egzistenciji“ (K. H. Neufeld).

„Divovski“ otac živi u nama

U smislu rečenoga, posebno tematski bitan Franjin tekst nalazi se u Franjinoj Prvoj opomeni, gdje on kaže: „Bog je duh i Boga nitko nikad nije vidio (Iv 4, 24; 1,18). Budući da je Bog duh, može ga se samo duhom vidjeti, jer duh je onaj koji oživljuje, a tijelo ne vrijedi ništa (Iv 6,63).“ Sami navodi Ivanova evanđelja sugeriraju i Franjino promišljanje u duhu ivanovske teologije. K tomu, on ovoj Opomeni daje naslov „Tijelo Kristovo“, a samim tim i opću upućenost

da se na Krista u Euharistiji treba gledati kao Sina Očeva u jedinstvu njegove božanske Osobe, jednakog Ocu i Duhu Svetomu.

Znamo iz Ivanove teologije o Duhu Svetom, da je Duh Sveti branitelj, Isusov branitelj i branitelj naše autentičnosti, kao spomena Sina. Ne bismo smjeli zaboraviti da je Duh branitelj, nadasve Kristov branitelj. To znači da je Duh onaj koji brani Krista pred svijetom, od svijeta. To znači da ga brani pred nama samima, u mjeri u kojoj smo i mi sami svijet. U mjeri u kojoj nosimo i propovijedamo sebe i svijet, a ne Krista. U mjeri u kojoj živimo svijet a ne Krista! Upravo zato je naš branitelj, branitelj autentičnosti. (Moioli)

Treći dio Dokumenta *S jasnoćom i odvažnošću u vremenima preutemeljide*, tiskan kao Izvješće generalnoga ministra fra José Rodríguez Carballa za pripremu 800. obljetnice Franjevačkoga reda, naslovljen je *S povjerenjem se otvoriti budućnosti*. Fra José upravo u ovom spisu gleda na sv. Franju pozivajući nas danas, da poput njega, otvorimo sve svoje planove snazi Duha Svetoga. Kaže on: „Mi smo braća i sestre 'divovskoga' oca čija su svetost, odvažnost, srčanost i kreativnost ostali živima kroz osam stoljeća i još uvijek žive u srcima mnoge naše braće. Svetost, odvažnost, srčanost i kreativnost koje smo svi mi pozvani 'hrabro predložiti', dopuštajući da nas vodi Duh koji nas potiče prema budućnosti i koji nam daje snagu stvaralačke vjernosti kako bismo iznašli nove odgovore na nove izazove. (...) Pozvani smo ostati vjerni i aktualni, i to tako da Franjina karizma nastavi biti znakovitom za današnjeg čovjeka.“ Upravo je ove životne odrednice sam sv. Franjo pretvarao u uzvišene molitve koje nastaju kao plod kontemplacije trojstvene tajne, koju on promatra u dinamici od Duha, po Sinu, k Ocu. Unutar toga je unutarnji put čišćenja i prosvjetljenja koji nas uvodi u Božju svetost. Neka nam molitva *Svevišnjem* koju Franjo izriče u zanosu pomogne na tom putu: „Svemoguću, vječnu, pravednu i milosrdnu Bože, podaj da mi slabi radi tebe vršimo ono što znamo da ti hoćeš i da uvijek hoćemo što se tebi sviđa, da iznutra očišćeni, iznutra prosvjetljeni i raspljeni ognjem Duha Svetoga, uzmognemo slijediti stope tvoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista, i da samo po tvojoj milosti dođemo k tebi, Svevišnji, koji u savršenom Trojstvu i jednostavnom Jedinstvu živiš i kraljuješ i slavno vladaš, svemoguću Bog, po sve vjeka vjekova. Amen.“

POSTOJANOŠĆU DO ČISTOĆE

U svakome od nas ima mnogo zamućenosti, nejasnoća, tmurnih duhova, ogorčenosti, nezadovoljstva, uvrjeda...

Potrebna nam je snaga Duha Svetoga kako bismo, pročišćeni, mogli imati jasniji pogled na život i na naše

odluke. Bez unutarnje jasnoće, naše odluke, često vrlo bitne, bivaju pomućene našom sebičnošću, srdžbom ili

osjećajima manje vrijednosti.

s. Dominika Anić

Djela apostolska izvješćuju nas kako su učenici ostajali postojani u molitvi s majkom Isusovom i ženama koje su ga pratile. Ostali su u iščekivanju Isusova obećanja.

Što to nama znači biti postojan u molitvi ili, uopće, biti postojan u bilo kojoj aktivnosti, biti postojan u životu? Znamo iz osobnog iskustva kako nam je teško ostati postojanima za neko duže vrijeme. Pogotovo u ovo današnje, kad smo svi neka-ko ubrzani, sve bismo htjeli odmah i teško nam je čvrsto ostati u onome što činimo, biti posve uronjeni u ovo sada. Postojanost ili ustrajnost baš nam nije jača strana. Najprije postojanost u onome što jesmo, postojanost u nama samima, a onda i postojanost u obavljanju naših poslova i izvršavanju obveza – bračnih, obiteljskih, roditeljskih, prijateljskih, kolegijalnih... Riječ *postojanost* kao da se nikako ne može uklopiti u ovo naše sada.

Dani postojanog iščekivanja

U spomenutim Djelima apostolskim čitamo kako su molitelji u dvorani Posljednje večere ustrajavali u iščekivanju obećanog Duha. Bilo je to vrijeme žarkog nadanja i ustrajne budnosti. To su zbunjnim i prestrašenim apostolima bili dani unutarnje pripreme i osobnog preispitivanja. Vjerujemo da su upravo učenicima bili potrebni ti dani unutarnje preobrazbe kroz molitvu kako bi bili spremni primiti obećanje Isusovo – dar Duha Sve-

toga. Jer su ostali poprilično zbunjeni svim onim što se s njihovim Učiteljem dogodilo. Veliki događaji i snažna iskustva s Uskrslim toliko su se zgusnuli u njihovim srcima da je, jednostavno, trebalo vrijeme da sve u miru razaberu, pogledaju, da shvate gdje su oni u svemu ovome. Učitelj ih je iznenadio, otkriva im posve novu, božansku dimenziju postojanja. Bilo im je tako potrebno to vrijeme povlačenja u molitvu, to vrijeme aktivnog iščekivanja uputa s neba – kako dalje. Oni više nisu isti ljudi kao prije Učiteljeva uskrsnuća. Valjalo im se sada snaći. Nije im bilo lako. I Marija je bila tu, blizu. Svugdje gdje ljudi ustrajavaju u molitvenom iščekivanju, tu je i Majka uz njih. Majka kao sigurnost i potpora da su na pravome putu. Majka kao poticaj da se ostane postojan, vjeran, da se ne odustane. Ovo vrijeme provedeno u molitvi, u apostolima pripravlja novi lik, čisti im pogled za nove stvarnosti, novo poslanje. Kao što se dijete devet mjeseci formira, uobličuje u majčinoj utrobi da bi bilo sposobno doći na svijet i započeti novi, posve drugačiji život, tako se i molitelj pripravlja, formira, oblikuje za novost koja mu dolazi u susret.

Isusovi učenici ustrajno su čekali taj znak, taj dar, kako bi znali kamo im je krenuti, odakle započeti. Isus im je povjerio poslanje, ali su trebali i snagu da ga mogu izvršiti. A nju će im dati Duh kojega su iščekivali.

Duh je i branitelj i tješitelj

Mnogi od nas tako često imamo dojam da život koji živimo i nije ono što u najdubljim dubinama duše želimo. U nama kao da se uvijek iznova probudi neka skrivena čežnja za nekim zahtjevnijim, smislenijim životom. Za životom koji nam je uskraćen a za kojim žudimo. Gotovo da zaželimo da nas Bog ponovno stvori, sada drugačijima, angažiranijima za dobro, da nam dadne neke nove snage, nove poglede, nove polete. Da nas iznova ispuni svojim dahom, svojim Duhom, da nas pokrene iz naše učmalosti na novost života. Budući da gotovo svi mi stojimo pred trajnim izazovima davanja, osjećamo se istrošeni, ogoljeni i izgorjeli. Suhoća i površnost našega duhovnog života više nas iritira nego što nas motivira da se angažiramo. Zato nam je stalno potrebna svjesnost da je Duh Božji za nas i branitelj i tješitelj, ali i pokretač uvijek novoga otjelovljavanja dobra i ljubavi u nama. I to vrlo konkretno, u malim, sitnim stvarima i obvezama, u ponekad jednoličnim ili dosadnim zahtjevnostima našega svagdana.

Duh koji čisti

Duh je uvijek novost i uvijek zove na novo. Duh koji je pohodio apostole dok su s Marijom molili opisan nam je u slikama snažnog vihora i ognjenih jezika. To su, dakako, samo slike za koje se ne trebamo vezati doslovno nego iz

Budući da gotovo svi mi stojimo pred trajnim izazovima davanja, osjećamo se istrošeni, ogoljeni i izgorjeli. Suhoća i površnost našega duhovnog života više nas iritira nego što nas motivira da se angažiramo. Zato nam je stalno potrebna svjesnost da je Duh Božji za nas i branitelj i tješitelj, ali i pokretač uvijek novoga otjelovljavanja dobra i ljubavi u nama. I to vrlo konkretno, u malim, sitnim stvarima i obvezama, u ponekad jednoličnim ili dosadnim zahtjevnostima našega svagdana.

Snimila Lidija Paris

njih osluhnuti poruku, dokučiti tajnu. Vihor nas može propuhati, ponijeti, rastjerati sve što nije dobro, otpuhnuti sve nepotrebne nakupine u našim životima i stvoriti u nama čist prostor u koji se može nastaniti nešto novo, koji tek kad je od staroga ispražnjen može novim biti ispunjen. Ili slika razdjeljenih plamenih jezika koji silaze na svakog pojedinca, čime nam se želi reći kako je svatko od nas bitan. Božji Duh pohađa svakoga ponaosob, svatko ima neko određeno, svoje poslanje.

Slika ognja u mnogim kulturama veže se uz nešto božansko. Oganj uvijek dolazi s neba, spaljuje svaku nečist, pročišćava svaku nesavršenost. Vatra čisti, pa i zlato. U svakome od nas ima mnogo zamućenosti, nejasnoća, tmurnih duhova, ogorčenosti, nezadovoljstva, uvrjeda... Potrebna nam je snaga Duha Svetoga kako bismo, pročišćeni, mogli imati jasniji pogled na život i na mnoge naše odluke. Jer bez unutarnje jasnoće, naše odluke, često i vrlo bitne, bivaju pomućene našom sebičnošću, srdžbom ili osjećajima manje vrijednosti. Oganj Duha priprema novo rađanje, na novoj, ljudskoj razini. Tek ako u nama sagori staro, može nastati novo.

Oganj je i slika živosti. U nekih ljudi prepoznajemo žar u očima, oni na druge zrače životom, radošću, budnošću. Nije samo da postoji oganj koji pročišćava, ima i oganj koji plaši, koji guta i ruši. Potrebno je, zato, biti budan i postojan u očuvanju svoga vlastitoga unutarnjeg ognja. Ne držati vrata svojih duhovnih „peći“, svoga života stalno otvorenima, inače se možemo dovesti u situaciju da budemo okradeni, prevareni i da u nama ostane tek pepeo sagorjela života a valja nam još biti, valja nam još dati života i ljubavi, valja nam se još zauzimati za dobrotu. Ali ako je vatra ugašena, nema ni topline. Iz izgorjelih ljudi ne izlazi više ništa doli teška razočaranja, jadikovke, ojađenosti. Oni su tu, životare bez snage i žara za nova započinjanja. Iz nekih ljudi izbija ledena hladnoća i nije nam ugodno biti u njihovoj blizini. A opet, uz druge se osjećamo doma, tako toplo i ugodno. Oni zrače duhom, vedrinom, ljepotom i radošću. Uz njih se i naša duša raduje novim izazovima.

JEDINO BOG MOŽE ISPUNITI NAJDUBLJE DUBINE NAŠEGA BIĆA

Razgovarao Krešo Šego

Božji glas se uvijek čuo, čuje se danas i uvijek će se čuti. Bog je isti jučer, danas i sutra i On nikada ne prestaje pozivati ljude na obraćenje. Bog poziva na različite načine jer mi smo ljudi različiti, a Međugorje može biti jedno od tih mjesta i načina.

P. Nikiću, predstavite se našim čitateljima. Kad ste i gdje rođeni i kako se dogodilo da ste postali isusovac?

Rođen sam 18. veljače 1953. u Gornjem Zoviku, kod Brčkog. Potječem iz brojne obitelji u kojoj je bilo 12 djece od kojih je još 9 živih. Od djetinjstva sam želio postati misionar u dalekom svijetu. Ja sam iz franjevačke župe i time se ponosim. Franjevci su mi prvi navijestili Boga i oduševili me za ljubav prema Isusu Kristu, za što ću im biti vječno zahvalan. Isusovac sam postao, vjerujem, po Božjoj volji. Isusovci su bili kod nas na misijama i tada sam upoznao p. Jovića i p. Loinu, s kojima sam se kasnije dopisivao i odlučio im se pridružiti u Družbi Isusovoj. Međutim, u misije nikad nisam otišao jer je Duh Sveti drukčije vodio moje životno putovanje u Družbi Isusovoj. Naime, moj provincijal je, nakon završetka mog studija u Rimu 1983. godine, rekao da su sada i kod nas misije i da sada trebam ostati ovdje.

Što ste pomislili na vijesti o ukazanjima Gospe u malom mjestu, u Hercegovini, i to čak šesteroma djece koja su imala od deset do šesnaest godina?

Vijest je u meni intenzivno odjeknula. U obzir sam uzeo sve opcije: da je moguće pravo ukazanje, da je proradila dječja mašta i da je istina negdje na sredini.

Kad ste se susreli s Međugorjem i kako se to dogodilo?

Vijest o ukazanju Gospe u Međugorju brzo se širila, tako da je i do mene došla i probudila u meni radoznalost. Mjesec dana nakon prve vijesti o ukazanju već sam bio u Međugorju. Želio sam biti na licu mjesta da vidim kako ću to doživjeti, i kako će to u meni odjeknuti. Moje iskustvo bilo je vrlo duboko i vrlo intimno. Osjetio sam veliku radost u duši i intenzivno duhovno iskustvo.

Jeste li imali dvojbi glede istinitosti što vidioci govore o Gospi i njezinu ukazanju?

Naravno da jesam.

Do ukazanja u Međugorju Crkva je imala iskustvo brojnih ranijih ukazanja. Isti-

čem najpoznatija – Lurd i Fatimu. Što su, i što znače, ukazanja u Međugorju našem, današnjem svijetu promatrana u kontekstu konca 20. i početka 21. stoljeća, naravno promatrana u slijedu ukazanja kroz povijest? Jesu li ona opomena, poziv, molba za promjenu života čovjeka i čovječanstva koji se udaljavaju od Boga, vjere...?

Crkva je prilzala Lurd i Fatimu kao mjesta Gospina ukazanja, a Međugorje, još uvijek, nije. Hoće li Crkva Međugorje priznati kao mjesto ukazanja, prepustit ćemo Duhu Svetom koji od početka vodi Crkvu. Poruke koje su izrečene kao poruke Majke Božje itekako su poziv svakom čovjeku na obraćenje istinskom jedinome Bogu. Ako svaki čovjek malo dublje pogleda, vidi da je svijet daleko ogrezao u zlo. Vjerujem da Gospi srce krvvari od srljanja čovječanstva u zlo i da najviše progovara u srcu svakog istinskog vjernika koji je otvoren Bogu. Poziv na ljubav, obraćenje, mir i praštanje nije poziv samo Majke Božje, nego nam i cijelo Evanđelje govori upravo o tome.

Vidioci od svojih riječi nisu odstupali, a sve se činilo da ih poreknu. Bilo je prijetnji, odvođenja k liječnicima, policijskih saslušanja i kaznenih progona svećenika i mještana. S druge strane, vidioci nisu štedjeli ni crkveni ljudi. Mogu li malodobna djeca manipulirati svećenicima, biskupima, kardinalima, vjernicima, i to tolike godine?

Ako su psiholozi i liječnici potvrdili da su djeca zdrava, držim da nisu imala ni razloga ni energije manipulirati do te mjere i pod takvim pritiscima. Budući da se radi o vjeri mnogih u kojima je odjeknula vijest o ukazanju Gospe u Međugorju, držim da je Crkva s pravom provjeravala istinitost iskaza. Kako se ne radi o običnoj vijesti, već o tako bitnom događaju koji bi mogao utjecati na vjeru i budućnost vjere mnogih duša, Crkva je morala zauzeti rigorozan stav. Na kraju svega, Crkva je ta koja će za sve odgovarati.

Pisali ste o Međugorju. Spominjem se Vašeg teksta objavljenog prije tri

godine, u kojemu opširnije pišete o kriteriju razlučivanja istinitosti ukazanja – o plodovima, koji je i za Benedikta XVI. ključni kriterij. Svatko tko živi u Međugorju ili u nj hodočasti može vidjeti dugačke redove pred ispovjedaonicama, mnoštvo nazočnih kod svete Mise, brojne vjernike na klanjanju Presvetom... Jesu li to plodovi pokraj kojih se ne može olako prolaziti?

Kako sam i sam s radošću ispovjedaao u tim istim ispovjedaonicama o kojima govorite, potvrđujem brojna duhovna iskustva i plodove Duha koji su se tamo događali. Uvjeren sam da su se mnoge duše otvorile Bogu i postigle istinsko obraćenje. Euharistijski život i primanje brojnih sakramenata na tome mjestu, znak su djelovanja Sile odozgor.

No, kao psihologu, poznata mi je zagonetnost ljudske psihe koja uz svjesne, posjeduje i nesvjesne motivacije, u kojoj afektivna memorija igra veliku ulogu u našem doživljavanju i interpretiranju stvarnosti.

Kad govorim kao psiholog, moram naglasiti da sve što vidimo, čujemo, opipamo ili u nekim nadnaravnim ukazanjima doživimo, prolazi kroz cjedilo ili filter naših osjetila i naše afektivne memorije, koji odraduju proces prevođenja vanjske naravne ili nadnaravne stvarnosti. “U nutarnjem gledanju postoji daleko više nego u vanjskome proces prevođenja tako da je subjekt onaj koji bitno sudjeluje u stvaranju slike onoga što se pojavljuje. Slika se može ‘primiti’ samo prema njegovim osobnim mjerilima i mogućnostima”, kaže i naučava kardinal Ratzinger, sadašnji papa Benedikt XVI. To praktički znači da viđenja i ukazanja nikada nisu prenesena kao fotografija, bilo vizualna ili auditivna, onoga što su vidioci vidjeli i čuli, nego su slika i sadržaj “filtrirani” ili “procijedeđeni” kroz nutarnji psihički aparat vidioca, odnosno kroz njihove svjesne i nesvjesne želje, strahove, očekivanja, konflikte i stavove.

Kako to treba shvatiti na primjeru privatnih objava i ukazanja?

Polazimo od pretpostavke da se radi o autentičnoj objavi i stvarnom ukazanju koje je percipirano nutarnjim zapažanjem. Spomenuto nutarnje gledanje nije mašta, nego stvarni i istinski način zapažanja. Međutim, govor o doživljenoj objavi i interpretacija viđenoga u jednom ili više ukazanja, već su drugotna elaboracija prvotne doživljene stvarnosti. To znači da od vidjelaca mi dobivamo “filtriranu” ili “procijede-

đenu” stvarnost. Ne čine to vidioci svjesno. Oni pričaju onako kako mogu i znaju, često su i sami svjesni da njihov govor i opis daleko zaostaje za onim što su stvarno vidjeli i doživjeli. S tim u svezi, kardinal Ratzinger kaže: “Slike su naprotiv satkane takoreći od poticaja što dolazi odozgor i postojećih sposobnosti i mogućnosti subjekta koji zapaža, u ovom slučaju djece. Stoga je slikoviti jezik tih viđenja simbolični jezik”. U opisu i

interpretaciji onoga što su vidjeli i doživjeli, vidioci upotrebljavaju slike i znanje koje su naučili u školi i vjeronauku. Upravo to je imao na pameti kardinal Ratzinger kad je, za opis tajne koju je dala fatimska vidjelica Lucija, rekao: “Završetak tajne podsjeća na slike koje je možebit Lucija vidjela u pobožnim knjigama i kojih je sadržaj crpljen iz ranijih spoznaja vjere”.

(Nastavlja se)

Ako svaki čovjek malo dublje pogleda, vidi da je svijet daleko ogrezao u zlo. Vjerujem da Gospi srce krvvari od srljanja čovječanstva u zlo i da najviše progovara u srcu svakog istinskog vjernika koji je otvoren Bogu. Poziv na ljubav, obraćenje, mir i praštanje nije poziv samo Majke Božje, nego nam i cijelo Evanđelje govori upravo o tome.

VJERA BEZ NJEGE UMRIJET ĆE

Ne činiti zlo postaje nekom mjerom suvremenoga kršćanstva. Kad nam ta negativna mjera postane mjerom vjere, prestajemo biti kršćanima. Tada postajemo ništa. Tada nas uopće nema. Tada, beznačajni, odlazimo sa scene. Nije, dakle, dovoljno samo ne činiti zlo. Isus se posebno tuži na one koji zlo ne čine, na one koji su mlaki. Isus jedino računa na one koji su odlučili dobro činiti i za njega umrijeti.

fra Svetozar Kraljević

Za svako daleko putovanje temeljito se pripremamo. Treba nam voda, hrana, ispravan auto. Naravno, moramo imati i zemljopisnu kartu, koju ćemo dobro proučiti i pažljivo pratiti.

Tako je i u životu, tražimo kartu i znakove po kojima ćemo se ravnati. Kršćani vjernici vjeruju Kristu i njega slijede. Krist je vjernicima put. U ovom velikom slavju vjere mi hodočasnici tražimo Kristov put. Pitamo: Što je bilo s Gospodinom na Veliki petak? Kako ga osudiše. Tko ga osudi? Tko je bio mučitelj i tko ga je pribio na križ?

Grobovi zaborava

Isus je umro od spavanja svojih učenika i od nebrige onih koje je ozdravio. Gladni koje je nahranio i žedni koje je napio ostaviše ga samoga. Vodili su ga na stratište oni kojima je podario očni vid. Zaboravili su ga oni kojima je vodu u vino pretvorio. Gdje je bio onaj sin jedinac kojega je Isus podigao iz mrtvih? Je li majka toga sina jedinca možda kazala jednu riječ za Isusa?

Nastala je amnezija, oduzetost pamćenja. Nestalo je sjećanja. Nitko ga ne prepoznaje niti se čega sjeća. Ljudsko sjećanje postalo je grob. Zavladao je posvemašnja nebriga. Kao da svi kažu: To se mene ne tiče.

Ta kultura zaborava i nebrige postaje grobom u koji polažu Isusa. Grob, ta kultura zaborava, nema sjećanja na dobročinstva. Ruši se veličina koja se ne nameće vojnom, političkom, ekonomskom ili nekom drugom silom ovoga svijeta. Ljudi ne priznaju veličinu Neba.

Sjećamo se, Isus se u jednome trenutku potužio kad mu je od onih devet izliječenih gubavaca samo jedan došao zahvaliti. Naše **nesjećanje** jest grob koji čovjek ne prestano kopa i svaki dan duboko u nj stavlja dio svoje duše.

Zanimljivo je vidjeti pedeset hodočasnika iz daleke zemlje. Ostaju ovdje tjedan dana. Bože, tko je te ljude pozvao? Zašto oni dolaze? Ako pravo ne razumijemo razloge njihova dolaska i ako i mi s njima nismo pošli na Misu, ako i mi vjeru s njima

ne tražimo, onda ih ne ćemo poštovati, ne ćemo ih razumjeti, čak ćemo im se možda tajno i podsmjehivati. Tada i mi grob kopamo. Kad god gubimo sjećanje, mi kopamo duboke grobove.

Negativna mjera kršćanstva

Ovih smo se dana ispovjedili. Lijepo je vidjeti toliko mnoštvo ljudi koji su skrušeno došli Bogu se pokloniti i ponizno tražiti oprost. Dobro je priznati svoje grijeh, za njih se kajati i odlučiti više ne grijehiti. Ali često upravo nakon svete ispovjedi počinje problem od kojega Crkva smrtno trpi. Iza svete ispovjedi polazimo kući i život se nastavlja. Ispovijed kršćaninu treba biti samo mali, mali, mali korak obraćenja. Kad se sveti Pavao obratio, pokrenuo se čitav svijet. Nastalo je veliko djelo. Čitavi svijet postao je njegova briga. Isus nije umro od Pilatove osude niti od bičeva mučitelja. Nije umro od križa. Umro je od ljudske nebrige. A najviše je umro od zaborava svojih prijatelja.

Sveta ispovijed i odluka da više ne ćemo grijehiti nisu dovoljne. To je samo početak koji po sebi ne može graditi živo biće Crkve. Najčešće, teški grijesi propusta počinju kad samodopadno, nakon maloga koraka svete ispovjedi, pođemo kući misleći da smo sve učinili za Boga. Nije dovoljno samo ne činiti zlo. Isus se posebno tuži na one koji zlo ne čine, na one koji su mlaki. Isus jedino računa na one koji su odlučili **dobro** činiti i za njega umrijeti.

Ne činiti zlo postaje nekom mjerom suvremenoga kršćanstva. Kad nam ta negativna mjera postane mjerom vjere, prestajemo biti kršćanima. Tada postajemo ništa. Tada nas uopće nema. Tada, beznačajni, odlazimo sa scene. Nije dovoljno samo na njevi ne zasaditi otrovnu biljku. Potrebno je zasaditi dobru biljku koja će plod donijeti. Od plodova te dobre biljke živjet ćemo mi i naša djeca. Nije dovoljno dijete ne tući, ne maltretirati. Treba mu iskazati ljubav, učiti ga, nahraniti, odjenuti, liječiti te se ponovno i ponovno žrtvovati za nj. Isto je s kršćanstvom. Isto je sa svetom Crkvom. Vjera je dijete koje traži njegu, jer će bez nje umrijeti.

Ne znamo što bi svatko od nas trebao činiti za svoju vjeru. Ne možemo umjetniku kazivati kako će slikati ili pisati umjetničko djelo. Svaki čovjek pozvan je upotrijebiti kreativnost, bogatstvo imaginacije, sposobnost, talente da doprinese svoj dio za život Crkve. Nitko nam ne može kazati što bismo morali raditi za Crkvu. Neka ljubav prema Kristu kaže što nam je činiti. Marijina ljubav će nam sve kazati. U ljubavi prema Crkvi naći ćemo put i sve odgovore.

Stijena po stijena na čovjeku

Kršćani smo samo onda kad na Kristov način uređujemo međuljudske odnose, zabavu, ekonomiju, umjetnost, politiku, sport, medije, odgoj... Kršćani smo kad Krist ravna našim življenjem. Nema područja gdje čovjek vjernik nije pozvan misliti i raditi i doprinositi na vjernički, crkveni, Božji način.

U grobu smo – ako na pozitivan način nismo angažirani na izgradnji Kristove Crkve i ako naš rad nije na sliku Božju. Za kršćanina, uskrsnuće nije samo nešto što je Krist učinio. Nije to neko njegovo djelo kojemu se sa strane samo trebamo diviti. Uskrsnuće je naš put već danas, put koji nam Krist pokazuje. Mi danas, kad slavimo blagdan Kristova uskrsnuća – tražimo put kojim je nama ljudima ići s Kristom i prema Kristu. Mi u grob padamo i druge u grob stavljamo

Snimio Tvrtko Bojić

Snimio Anton Merković

kad smo zarobljeni grijehom i općom nebrigom za Božje djelo u svijetu.

Thomas Jefferson, otac američke nacije, nije prihvaćao biblijska čudesa i sam za sebe napravio je Bibliju bez čudesa, u kojoj izvještaj o Isusovoj mucii ovako završava: **Položili su Isusa u grob, navalili veliki kamen na otvor groba i otišli.** Naše vrijeme kao da se tako ponaša. I više ništa čovjeka ne briga. Sve je završeno i počinje neki drugi život.

Uskrsli Krst poziva čovjeka da ustane od mrtvih. Grobovi su duboki i kao da je sve više i više stijena navaljeno na čovjeka. Svijet navaljuje stijenu po stijenu. Tko će te stijene dignuti? Neka se čovjek podigne iz mrtvih. Prva stijena jest grijeh, to zlo koje smo učinili. Druga stijena koju je svijet navalio, a isto tako je teška,

isto smrtna, isto opasna i zarobljava, jest stijena nebrige. Živimo u uvjerenju da će netko drugi vjerovati, netko drugi moliti, netko drugi djecu odgojiti, netko drugi državne, zdravstvene, društvene probleme riješiti. Čekamo nekoga drugoga da se pobrine o stvarima o kojima smo pozvani brinuti se... Tešku stijenu stavili su na maleno dijete. Teška stijena nebrige prijeti čovjeku. Kad se jednu stijenu podigne, počinje milost doticati do čovjeka, ali pred čovjekom je dalek put i još mnogo stijena na njega je navaljeno. Da bismo došli do Kristova uskrsnuća, nama je svakoga dana podizati stijene s naših grobova i grobova ljudi oko nas, uskrisivati svakoga dana i pomagati drugima oko nas da uskrsnu. To je put koji tražimo, karta koju nam Krist daje i po kojoj se ravnamo.

MEĐUGORJE JE VELIČANSTVENA PRIGODA ZA HRVATSKI NAROD

Koncem siječnja i početkom veljače ove godine prof. dr. Tomislav Ivančić održao je trodnevnu duhovnu obnovu u župi Međugorje. Donosimo, u ovom i sljedećem broju, njegove riječi upućene župljanima trećega dana obnove.

Toplo i srdačno vas pozdravljam. Drago mi je da smo se okupili mi hodočasnici iz Međugorja, da mi hodočastimo Gospi, a ne samo drugi, iz svijeta, i to mimo nas. Svjestan sam da je Međugorje veličanstvena prigoda za hrvatski narod, a još više, veličanstvena prigoda za Katoličku Crkvu, u svijetu i kod nas. Još više, Međugorje je prilika da odrastete u duhovnoj inteligenciji i u duhovnom zdravlju, da budete uzor života – tako ćete vi biti najsretniji.

Na zemlji se pripremamo za nebo

Još nismo svjesni da nas ne usrećuje nikakvo imanje; čovjek ne živi od onoga što ima, jer sve to gubi. Što više imaš, sve veća depresija te napada, bolesti te napadaju, jer znaš da ćeš to morati ostaviti, a komu? Sve što imaš, ostavljajući na Zemlji, umireš i prelaziš preko. Mi još nismo dovoljno svjesni da treba uživati u svakom trenutku na ovom svijetu, u svakoj juhi koju pojedješ, u svakom komadiću kruha, ako si doista posve povezan s Bogom. Kad si povezan s Bogom, onda znaš da svaki trenutak tvoga života ide s tobom u nebo i da ništa ne će biti izgubljeno. Ali tada znaš još nešto: i tvoja će djeca nastaviti uživati iza tebe jer će ići tvojim stopama; i znaš da će i Međugorje preživjeti sve smrti i da ćeš ti živjeti. Stoga je, prijatelji dragi, jako bitno da prepoznate svoje živote. Nitko ovdje na zemlji ne živi, ovdje se ne živi, i nemojte pokušavati stvarati sebi na zemlji bilo kakvo zadovoljstvo i užitak, jer ćete propasti.

Ovdje na zemlji se zarađuje. Dijete u utrobi majke ne može živjeti već devet mjeseci. Kad prođe devet mjeseci, ono mora izići. I čovjek ovdje na zemlji, možemo reći u utrobi zemlje, živi svoj vijek, neka je to i devedeset godina, i nakon toga mora otići. Budimo svjesni da smo baš kao dijete u utrobi majke. Dijete u utrobi majke uopće ne zna postoji li majka, dijete ne zna tko je to majka. Dijete u utrobi majke ne zna postoji li uopće svijet izvan utrobe. (...)

Tko od nas postoji da ne zna ima li života nakon smrti i kako izgleda taj život? Bitno je u utrobi majke preživjeti i ostati zdrav, ali je i ovdje na zemlji bitno ostati zdrav, pri-

jatelji dragi! Tamo ne ide tko god mrzi, tko je zločest, tko god ogovara; tko god se ovdje prilijepio za novac, novi ormar, novu kuću – tamo ne može; ne ide mu se jer je kao dijete u utrobi majke kojemu se ne da na svijet, hoće još koji mjesec živjeti.

Sve se zarađuje ovdje na zemlji, ovdje se muči, ovdje je patnja i bol, ovdje nitko ne uživa; ovdje je strah, ovdje svaka noć unosi strah; strah nas je što će biti od nas Hercegovaca, što će biti od nas Hrvata, što će biti od mene, što će biti... Teško je biti čovjek! Tamo preko sve će biti drugačije, gore je prekrasno, ali je prekrasno za one koji se za to spremaju. I, zato, što je bitno ovdje na zemlji? Silno je bitno voljeti čovjeka! Nemojte, samo nemojte ostati do smrti da nekoga mrzite jer ćete gore patiti, bit će vam teško jer gore svi vole čovjeka! Onako kako je Isus volio čovjeka. Gore uživaju svi koji su znali oprostiti čovjeku, jer svaki od nas griješi. Htio bih vidjeti ima li itko među vama da nije griješio, teško, lako i srednje – kako god hoćete! Tko je to od vas bez grijeha, tko je to od vas bez pogriješke, tko je to od vas bez zlih misli i riječi, tko od vas nije ogovarao i klevetao druge – tko, da ga vidim!? Tko to od vas može reći da je dobar? Griješimo, ali idemo dalje. Najgori je onaj koji kaže da njegove ruke, kosa, noge... nikada nisu prljavi, da ih ne treba prati! Mi smo čisti jer se peremo, a ne jer se ne uprljamo. Nemoguće je biti dobar ovdje na zemlji, prijatelji dragi! Mi se ovdje mučimo i svako jutro kad se ustanemo počinje s tim – obrijati se, umiti, očistiti iza sebe... Mislite na to, prijatelji dragi, ovdje na zemlji imamo samo jedan život. Dijete u utrobi majke ne vidi majku, a majka je svugdje. Tako i u našem životu, Boga ne možemo vidjeti, ali recite gdje Bog nije, gdje ga nema?! Bog je poput misli, i recite mi gdje čovjek ne vidi misao, gdje misao nije? Ateist vjeruje da nema Boga, a znamo da je ateist teško bolestan čovjek. Ateist je vjernik, ali vjeruje da Boga nema.

Dvije vrste znanosti

Znamo da postoji život na nebu, ali ne znamo kako će to biti. Na sreću, postoji taj drugi život! Mi smo ovdje na zemlji okru-

ženi nekakvom kuglom, jer ni jedan znanstvenik ne zna kamo to idemo poslije smrti, kakvo je nebo. Znanost to ne zna. I što znanost zna? Zna napraviti kuću, ali ja tu kuću moram ostaviti; zna napraviti i voziti bicikl, ali ga moram ostaviti; zna napraviti auto i ja ga nekoliko godina vozim, ali što kad ja umrem? Znanost malo zna. Medicina nije napravila ni jedan milimetar u tome da spriječi smrt. Nitko, nitko nema lijeka protiv smrti. Svi moramo otići, a znanost ne zna kazati što je to smrt, a kamoli kamo poslije smrti idemo. Zato, budite realni, nemojte biti naivni i vjerovati u znanost koja ne zna. Jedino Isus Krist ima informacije i zna reći postoji li ili ne postoji drugi život, jedini čovjek u ljudskoj povijesti, i nitko drugi. Jedan jedini čovjek koji je pokazao da ima vlast nad prirodom, nad svakom biljkom, svakom ribom i kruhom, nad svakom bolesti, nad zlim duhom, nad mojim grijesima, jedan jedini čovjek u povijesti čovječanstva, to je taj Židov iz Nazareta, Isus, jedini on! Ljudima uvijek govorim da sam katolički svećenik ne zato što su katolici dobri; ne zato što je Katolička Crkva dobra; ne, jer katolici vode ratove, rastavljaju brakove, abortiraju djecu, katolici psuju, katolici ne idu u crkvu; vjernik sam i katolički svećenik samo zato što je u toj Crkvi Isus Krist, Njegovo tijelo, i uživam što to smijem biti. Isus je biser, on je prodru u naš svijet! Isus je napravio otvor da mi možemo vidjeti da postoji još jedan svijet i zato mi je on najdragocjeniji.

Prozor prema nebu

To su istine na koje se moramo čvrsto osloniti i zato, kad naši vidioci kažu da su vidjeli Gospu, to nije ništa drugo nego to što je napravio Isus: napravila je otvor da nam kaže "Djeco, javite drugima, mi smo ovdje prijeko, vaši dragi, ovdje je Isus, sveci, svemoguća Bog, svi vaši pokojnici, ne bojte se! Ali pazite, živite pošteno!" Kako možemo doći u nebo? Jedino ako smo zdravi duhom, jer tijelo ostaje na zemlji, u grobu. Stoga nije toliko bitno uzgajati svoje tijelo, uzgajaj svoj duh, nego: jesi li čiste savjesti, voliš li Boga, voliš li sebe, voliš li vječni život, voliš li čovjeka, svakog

čovjeka? Svaki je čovjek, kako kaže Ivo Andrić, dragocjen; volite čovjeka, spasite ga, ne dajte ga. Ako voliš čovjeka, sigurno si spašen, ako nekoga mrziš, sigurno nisi spašen. Svaki mi je čovjek nebo ili pakao. Ako vas volim, ako živim za vas, znam da ću u nebo i nitko me ne može spriječiti da dođem u nebo. Ali ako bilo koga mrzim, meni nema neba, a toliko glup i naivan nisam da zbog mržnje izgubim nebo. Učini mi što god hoćeš, ne ću te mrziti jer ću tako u nebo! A ti? To su pravila života koja moramo poznavati.

Mi nismo religiozni ljudi, jer kršćanstvo nije religija, mi smo znanstveni ljudi. Na dva načina možemo saznati ima li svijeta preko i što jest, a što nije u redu, znači, dvije su vrste znanosti. Jedna je Crkva i Objava, Isus Krist koji nam je donio tu vijest da postoji Bog, da je on moj tata, da me je on stvorio na svoju sliku i da postoji vječni život, i ako se međusobno ljubimo i ako ljubimo Krista, uživati ćemo u Nebu. Tu znanost naviješta Crkva. Druga znanost su fizika, matematika, kemija... a one otkrivaju. Što? Na primjer, prije dvije stotine godina znanost je otkrila struju, koja jest postojala, ali se za nju nije znalo. Struja je postojala, ali je bila neotkrivena, nismo znali da postoji. Znanost otkriva, skida velove. Benzin je oduvijek postojao, ali je znanost otkrila u što se sve može upotrebljavati. Znanost otkriva kako ne-

vidljivo učiniti vidljivim. Znanost je otkrila mnoštvo onoga što postoji – silu teže, gene, itd., itd. Dakle, s jedne strane je znanost koja nam otkriva istinu o nama, a s druge strane je Objava, Isus Krist koji nam otkriva što će biti s nama.

Dijete zna da ima Boga

Posebno opominjem vas muškarce da ne budete naivni, ne mislite da je biti s Bogom ženski posao. Ne, to je i te kako muški posao. Nemojmo biti naivni! Da Bog postoji, danas svatko zna. Neuroznanost kaže da dijete u trenutku začeca znade da postoji Bog. Kako zna? Zato što mu Bog daje duhovnu dušu, a duhovna duša je upravo kao bljesak, to je intuitivna spoznaja. Taj bljesak je svjetlost kojom dijete vidi Boga. To je svijest i samosvijest, i kažu da dijete najviše pati ako se začne u utrobi majke koja je ateistkinja i oca koji je ateist. To se dijete užasno boji. Probajte dvomjesečnom-tromjesečnom djetetu koje neutješno plače polagano moliti "Oče naš, koji jesi na nebesima..." i ono će prestati plakati jer spozna je, *gle, ovaj čovjek zna onaj jezik koji sam ja čuo od Boga*, i dijete je najsretnije kad netko s njime moli i govori mu o Bogu, jer dijete se boji roditelja, oni su mu stranac, a pravi otac djeteta je Bog. Znanost danas zna, a Crkva nas to uči, ni jedna majka nije naručila svoje dijete, ni jedna nije zna-

la da će se roditi upravo ta osoba; Bog stvara duhovnu dušu, osobnost, svijest, znanje, govor, sve to Bog daje, to Bog stvara i on je otac djeteta, a ono što roditelji stvaraju to je samo psihofizička razina, vegetativni život. Nijedna, dakle, majka ne može reći: Ja sam, dijete, tebe stvorila i voljela. Roditelji imaju samo čast da ono što je Bog stvorio bude kod njih, to je čast. Želim vam reći da je život posve drugačiji nego što sebi umišljamo, i zato patimo. Krivo mislimo jer krivo gledamo život. Kad bismo mogli razmišljati o djetetu koje je Bog sebi uzeo, na način: "imao sam to dijete, živio sam za nj, pomagao mu liječiti se, znam da ću doći u nebo jer sam živio/živjela za to dijete, ono je sada u nebu i kad ja tamo dođem, bit ću s njime", da, to je najljepše jer i ono u nebu govori kako je imalo dobre roditelje koji su mu pomagali...

Po vašim plodovima

Svakako smatram da je za vas u Međugorju najvažnije da znate i da napredujete. Morate biti svjesni da je čitav svijet usmjerio svoj pogled na vas. Jedni kritički, pitajući se je li zbilja tu Gospa, a drugi s puno povjerenja da je ovdje Gospa, i gledaju u vas. Jedini argument za to ste im vi i vaš život. Ako vide da vi živite svjetovno, ateistički, u psoci i mržnji, morat će reći: Ne, ovdje nema Gospe, ovdje sigurno nije Gospa! Zašto? Pa, jer je Isus rekao: prepoznat ćete ih po plodovima; ako je pravi prorok, ljudi će se mijenjati; i ako se mi u Međugorju mijenjamo, onda je tu Gospa, i svi će morati reći, svi biskupi i papa, ovdje je Gospa; nisu toliko vidioci, već ste vi župljani argument za Crkvu je li ovdje Gospa ili nije. Po plodovima, po plodovima, vašim plodovima! Naravno da se mjere i plodovi djece – žive li vidioci moralno i čestito, žive li svoj brak, rađaju li djecu, jesu li s Bogom poveznici – ali se još više mjeri vaš život. Nemoguće je da se Gospa pojavi među nama, a da ostanemo isti; nemoguće je da se otvori Nebo iznad nas i da cijeli svijet dolazi to vidjeti, a da mi ostanemo isti. To je nemoguće! Tko god se susreo s Isusom, bio je ili protiv njega ili za njega, i to je uvijek bilo. Jedni su ga išli ubiti, drugi su živjeli i umirali za njega. U svijetu postoji dobro i zlo i tko je zao, čim vidi svjetlo, bježi od njega. Zašto? Jer svjetlo otkriva mrak, otkriva zlo, a kad se zlo otkriva, to znači da se trebaju obratiti. Stoga zli ljudi ne žele ići u crkvu, ne žele priznati svoje grijeha, ne žele se obratiti. A dobri čeznu za tim da idu na svjetlo, u crkvu, oni nemaju što skrivati na svjetlu.

(Nastavak u sljedećem broju)

RIJEČ BOŽJA I MOLITVA U OBITELJI (2)

Jedan od predavača na Šesnaestom susretu voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih uz Međugorje, održanom od 1. do 5. ožujka ove godine u Međugorju, bio je fra Miro Šego. U prošlom broju donijeli smo prvi dio njegova predavanja.

fra Miro Šego

Budući da slijede primjer svojega Učitelja, susrećemo i prve kršćane kako provode noć u molitvi skupa s apostolima i poput apostola. Petar, koji je noću bio oslobođen iz tamnice, uputi se, čitamo u Djelima apostolskim: "K Marijinoj kući... gdje se mnogi bijahu skupili na molitvu". Isto tako Petar i Sila u tamnici oko ponoći mole i pjesmom slave Boga.

Kristovu riječ kako "treba svagda moliti i nikada ne sustati" isticao je sveti Pavao u svojim poslanicama, govoreći o "neprestanoj" i "ustrajnoj" molitvi, a prvi su kršćani to provodili u djelo tako što su određene sate kroz dan posvećivali molitvi.

Hipolit u svom spisu Traditio apostolorum – Apostolska predaja, napisanom u III. stoljeću, govori o molitvama koje vjernici mole u svojim kućama: "Svi vjernici muševi i žene, kad se ujutro probude oda sna, prije nego pristupe poslu, neka se operu i pomole Bogu, a zatim neka se prihvate posla... Moli također prije nego pođeš u postelju na počinak... Ako je prisutna tvoja žena, molite oboje zajedno. Ali ako ona još nije vjernica, povuci se u drugu sobu, pomoli se i vrati u svoj krevet... Dakle, svi vi vjernici koji to vršite i spominjete, poučavate se među sobom i dajete primjer katekumenima, ne ćete biti napastovani i ne ćete se izgubiti, jer uvijek imate na pameći Krista".

Hipolit sigurno nije pretendirao na to da se svi vjernici svake noći i svakog jutra dižu na molitvu. Svi su, ipak, bili dužni sudjelovati kod jutarnje i večernje molitve.

Te molitve Tertulijan naziva propisanim časovima koji se moraju moliti ujutro i navečer. Glavni sadržaj tih molitava jesu psalmi, himne, antifone, čitanje Svetog pisma. Oni su nastavak zajedničkog moljenja po crkvama. Prema tome, one se nisu shvaćale kao privatne molitve pojedinih obitelji. To je bila molitva Crkve. One su bile očitovanje utjelovljenja opće Crkve u određenom obiteljskom prostoru i vremenu.

Teškoće obiteljske molitve

Tijekom povijesti, žar i revnost u zajedničkoj obiteljskoj molitvi kod vjernika po-

pustili su. Zajednički su nastavili moliti uglavnom svećenici i redovnici. Časoslov po svojoj strukturi i načinu slavlja, kao i po teorijskom shvaćanju, postao je jedina zajednička molitva cijele Crkve. Izgubila se svijest male Crkve, tj. obitelji, koja bi imala dužnost jednako slaviti Boga kao i velika Crkva. O privatnom, ili bolje o obiteljskom moljenju časoslova nije se kroz duga stoljeća uopće govorilo.

A bilo je gotovo nemoguće u obiteljima moliti ono što se moli u redovničkim zajednicama, zbog nepismenosti i zbog toga što pojedinci nisu mogli imati rijetke, velike i skupe časoslove s tekstovima koji su se ručno prepisivali.

Ta se praksa javlja tek u XIII. stoljeću i to zajedno s pojavom brevijara, tj. skraćenog časoslova. Na pozornicu crkvenog života stupaju tada prosjački redovi, fra-njevci i dominikanci i drugi, koji više ne žive u velikim, nepokretnim zajednicama kao redovnici prije njih, nego u manjim skupinama putuju i posvećuju se propovijedanju. U takvim okolnostima života i rada nije bilo moguće nositi sa sobom debele i teške kodekse, ako su ih pojedinci i mogli imati, a nije se uvijek ni moglo moliti u zajednici. Zato se počinje prakticirati individualno moljenje skraćenog časoslova iz malenih, laganih i priručnih knjiga – brevijara.(...)

Kroz stoljeća Crkve i života u različitim prilikama ljudi su sami sebi pomagali u svojoj stvaralačkoj snazi sačuvali vlastitu obiteljsku molitvu, osjećajući instinktivno njezinu neizmjernu vrijednost za vjerski život obitelji i Crkve.

Kao da mi još u ušima zvoni dojučerašnji zvuk molitve ispred obiteljskih kuća u mom selu. Iz svake kuće čula se obiteljska molitva, negdje glasna, negdje manje glasna. Nakon naporna dnevnog posla, obitelj bi se okupila na zajedničku molitvu i večeru, na razgovor i dogovor o tome što se treba sutra napraviti. Tu bi obitelj doživljavala svoje zajedništvo, među sobom i s Bogom. Bio je to više ili manje svjestan doživljaj "kućne Crkve". Ta obiteljska molitva bila je po obliku vrlo jednostavna, po sadržaju veoma bogata.

Staru obiteljsku molitvu djeca su učila od starijih, od svojih djedova i baka ili od roditelja. Molitva u obitelji izvršila je veoma bitnu zadaću u vjerskom odgoju i molitvenom životu mnogih naraštaja.

Vlastite molitve prilagođene vremenu

Novo vrijeme u koje je svijet ušao Drugim svjetskim ratom, a Crkva Drugim vatikanskim saborom, dovelo je mnoge stare vrjednote u pitanje. Ne s namjerom da ih uništi, nego da ih prilagodi potrebama i mogućnostima suvremenog čovjeka i suvremenog kršćanina. Tako su mnoge predaje došle u krizu. Nije nikakvo čudo da je u krizu došla i zajednička molitva.

Za naše kratke živce stare su molitve postale preduge. Za bogato doživljavanje svijeta postale su odveć jednolične, a za mladi svijet odveć suhoparne.

I tako je obitelj postala razbijena: vrlo je teško sve članove okupiti zajedno. Kad se nekako i nađu skupa, onda je teško sve ih u duhu sjediniti. Djeca bi radila školsku zadaću, mladež bi gledala televiziju, majka nakon rada vani mora posvršavati kućne poslove. Oca ionako često nema kod kuće.

Jedno bismo, ipak, morali postići, kako negdje zapisa fra Leonard Oreč: **"da naše obitelji u svom hodu kroz vrijeme nauče i same stvarati svoje molitvene oblike koji će njima ovdje i sada odgovarati bar onako kako su stari oblici naše obiteljske molitve odgovarali ranijim naraštajima!"**

Potrebno je stoga tražiti molitvu koja odgovara današnjem čovjeku, bar onako kao što je starinska molitva odgovarala starinskom čovjeku. Današnja molitva trebala bi odgovarati današnjem stanju, današnjim potrebama, današnjim mogućnostima, našoj životnoj situaciji, našoj napetosti i raspetosti. Nismo još našli oblike koji bi nas zadovoljili. To nije nimalo tražično, ako osjećamo nemir i ako bar počinjemo tražiti nove oblike. Ipak, kako kaže poslovice, dok ne napravimo nove kuće, ne bismo trebali iseliti iz stare.

Kakva će molitva biti sutra, teško je odgovoriti, ali jedno je sigurno – morat će to svakako biti molitva, obiteljska molitva.

Obiteljska molitva mora biti i danas i u budućnosti povezana s liturgijskom molitvom župne zajednice, a time onda s biskupijom i općom Crkvom.

Molitva budućnosti morat će osposobljavati svakog člana obitelji za sve bolju osobnu molitvu, jer će ga život sve više na nju upućivati. Obitelj će se sve manje moći okupljati u fizičku molitvenu zajednicu jer se sve manje sastaje, a ipak će morati čuvati obiteljsku povezanost.

Molitva će biti sve jednostavnija jer suvremeni čovjek teži svemu što je jednostavnije.

U prigodi Marijanske godine biskupi Crkve u Hrvata izričito su pozvali svoje vjernike da se Biblija čita i razmatra u njihovim obiteljima.

"Osobito preporučujemo da se u našim obiteljima kao 'malim domaćim crkvama' Biblija često čita skupno i da se o pročitano razmišlja, jer će se na taj način bolje i sigurnije napredovati u spoznanju i mudrosti... Te nadodaju: toplo preporučujemo svim našim vjernicima da u ovoj godini s posebnim žarom u svojim obiteljima mole Krunicu Blažene Djevice Marije, namjenjujući tu molitvu za obiteljski duhovni procvat, za duhovnu obnovu Crkve, za sav svijet, a posebno za pravedan mir među narodima".

Krunica - najdraža molitva

U posljednjih dvadeset sedam i pol godina Marijine škole ovdje u Međugorju značajno mjesto zauzima upravo molitva. Usudio bih se reći i, ne postoji poruka ovdje izrečena a da u njoj nije spomenuta molitva. I to tako jednostavna molitva. Njezin poziv na čitanje Svetoga pisma, razmatranje, klanjanje Presvetom sakramentu i posebno molitva krunice, jasno iscrstavaju ono što je današnjem čovjeku tako jednostavno i postići. A posebno se ovdje, u Međugorju, s ljubavlju sluša Božja riječ, Božji poziv upućen svijetu, i preko jednostavne molitve krunice čini se korak k ispunjenju Poruke.

Zašto baš krunica, ta jednostavna molitva?

Sveti otac Ivan Pavao II. je odmah na početku svoga pontifikata, 13 dana nakon izbora, 29. listopada 1978., prije podnevnoga nedjeljnog Gospina pozdravljenja, krunicu proglasio svojom najdražom molitvom, stavivši se tako posve na liniju svojih velikih prethodnika koji su bili revni promicatelji te molitve.

Sveti Otac je tada rekao: "Danas, na posljednju nedjelju listopada, vašu pažnju želim svratiti na krunicu. Listopad je, doista, u cijeloj Crkvi mjesec posvećen krunici. Krunica je moja najdraža molitva. Divna, krasna molitva! Divna u svojoj jednostavnosti! Divna u svojoj dubini! U krunici više puta ponavljamo riječi koje je Djevica Marija čula od Arkandela i od svoje rođakinje Elizabete. Crkva prihvaća te riječi. Može se reći da je krunica molitveni komentar, molitveni tumač koji raspravlja o čudesnoj prisutnosti Majke Božje u tajni Krista i Crkve.

Nastavak na 27. stranici >>

OD CVJETNICE DO USKRSA

Između Cvjetnice i Uskrsa, u Međugorju su se okupili hodočasnici iz cijeloga svijeta, od Hrvatske do Sjeverne Amerike, od Libanona i Palestine (grada Nazareta) do Danske, Belgije i Luksemburga, od Koreje do La Martinique, Guadeloupe i La Reuniona, od Austrije, Njemačke i Švicarske do Malte, Španjolske, Portugala, Francuske i Italije, od Rumunjske i Mađarske do Poljske, Češke i Slovačke, od Irske i Engleske do Litve, Latvije i Rusije.

Cvjetnica - U Međugorju, liturgija Cvjetnice započela je u 10.30 sati na prostoru oko temelja stare župne crkve. U procesiji, nakon čitanja Evanđelja ulaska Gospodinovog u Jeruzalem te blagoslova grančica, svećenici i narod pošli su prema župnoj crkvi gdje se slavila Misa Muke Gospodnje. Liturgiju su predslavili fra Tomislav Pervan i fra Vjekoslav Miličević, koji su pjevali i Muku uz župni zbor pod ravnanjem sestre Slavice Kožul.

Već je postala tradicija da brojni hodočasnici iz Austrije upravo u Međugorju slave blagdan Cvjetnice. Ove ih je godine bilo preko 2.000. Njihova procesija počela je u 8.30 sati kod kipa Uskrsloga, a Misu su slavili u Žutoj dvorani. U koncelebraciji je bilo 25 svećenika.

Veliki četvrtak - Poslije podne, hodočasničke skupine slavile su liturgiju Velikog četvrtka na različitim jezicima. Misu Večere Gospodnje, u župnoj crkvi, na hrvatskom jeziku, u 18 sati, predslavio je fra Miljenko Šteko. Poslije svete Mise, Presveto je bilo udaljeno iz crkve u pokrajnju prostoriju, gdje su fratri ostali u tihoj molitvi do ponoći. Mnogi vjernici ostali su u tihoj molitvi u crkvi.

Veliki petak - Na Veliki petak prije podne hodočasnici su, po jezičnim skupinama, na Križevcu molili Put križa. Molitvu Križnog puta, u 11 sati, na hrvatskom jeziku, predvodili su međugorski fratri. Brojni hodočasnici individualno su se uspinjali na Križevac od rane zore do kasno navečer. Liturgija Velikog petka, na različitim jezicima, održavala se poslije podne, a na hrvatskom jeziku navečer u 18 sati. Predslavio ju je fra Vjekoslav Miličević.

Velika subota - Vazmeno bdijenje - U Međugorju su različite jezične skupine slavile liturgiju riječi u poslijepodnevnim satima, a navečer u 21 sat pridružile su se župljanima na Vazmenom bdijenju koje je predslavio fra Svetožar Kraljević. Veliki uskrsni hvalospjev pjevao je fra Vjekoslav Miličević. Vazmeno bdijenje trajalo je do 23 sata.

Na Uskrs su se slavile svete Mise na 11 jezika. Pučku Misu u 11 sati predslavio je fra Danko Perutina, a večernju Misu u 18 sati fra Dragan Ružić.

Zbog velikog broja vjernika i nedostatka prostora u župnoj crkvi, bio je organiziran videoprijenos svih liturgijskih događanja, tako da su ih hodočasnici mogli pratiti na velikom zaslonu u novoj dvorani kao i na otvorenom, pokraj same župne crkve.

Tijekom cijeloga Velikog tjedna domaći i strani svećenici proveli su velik dio dana u ispovjedaonicama, a fratri na službi u Međugorju posebnu su pozornost posvetili bolesnim i starim župljanima, koje su ispovijedali kod kuća.

Od Cvjetnice do Uskrsnog ponedjeljka podijeljeno je 50.000 sv. pričesti, a u koncelebracijama je bilo po pedesetak svećenika dnevno.

PAPA - JEDINSTVO SVIH U KRISTU - JEDNOJ GLAVI

Taj novi put koji je zacrtao, trasirao sam Bog u povijesti čovječanstva u Isusu Kristu jedini je istiniti i pravi put. Taj put od Isusa preko apostola do Crkve, za teologa Ratzingera i papu Benedikta samo je logični i dosljedni zaključak. To je njegovo temeljno shvaćanje inkarnacije, utjelovljenja samoga Boga i njegove trajne prisutnosti u Crkvi. Tu se može pronaći ključ za sve ono što Benedikt želi pokrenuti, poduprijeti pa i promijeniti u svome pontifikatu.

fra Tomislav Pervan

Četiri su godine prošle otkako je Benedikt XVI. izabran za rimskoga Prvosvećenika, nasljednika sv. Petra na čelu Kristove Crkve. Četiri godine od samoga početka zacijelo nimalo mirna pontifikata, koji je posljednjih mjeseci zasjenjen prijeporima oko katoličkih fundamentalista te pokušaja da se vrate u jedinstvo Kristova stada četvorica nezakonito posvećenih biskupa prije dvadeset godina. Izazvalo je to buru prosvjeda napose u Papinoj rodnoj zemlji, što je u konačnici primoralo Papu da se sam oglasio osobnim pismom, slijedeći primjer sv. Pavla, čija mu je Poslanica Galacanima dala inspiraciju za pisanje krajnje osobna pisma, u komu ipak na kraju daje dijagnozu suvremene duhovne scene u svijetu i Crkvi.

Već je onodobno, u svojoj propovijedi kao kardinal-dekan, u *Missa pro eligendo Pontifice*, tumačeći odsječak iz Poslanice Efežanima (4,11-16) u minijaturi ponudio svijetu ono što naučava u svojim spisima i teološkim nakanama. Ponajprije se u homiliji osvrnuo na nezrelu vjeru kojom se poigravaju valovi ovoga svijeta u kockanju i prijeporu mišljenja. Smatra kako se onodobno, u vrijeme pisanja toga novozavjetnoga spisa, izgovorena riječ dade navlas primijeniti i na naše današnje stanje. Nezrela vjera u mnogih je vjernika izložena pomodarskim mijenama kojekakvih ideologija, dok s druge strane diktatura suvremenoga relativizma jasno oblikovanu vjeru prema Vjeronanju Crkve ocrnjuje kao krajnji fundamentalizam.

Zrela i odrasla vjera jest vjera koja se temelji na dubokome zajedništvu i prijateljstvu s Isusom Kristom. Isus Krist kao božanski Logos i Božji Sin, a ujedno i pravi čovjek, mjerilo je svakoga pravoga humanizma. U Isusu Kristu preklapaju se i podudaraju istina i ljubav tako da činiti istinu, istinovati u ljubavi, postaje temeljnom odrednicom kršćanske egzistencije.

Ono što je kardinal Ratzinger u toj homiliji izrekao sadržano je u tri temeljna nosi-

va stupa njegove teologije: Naime postulat istinitosti i spoznatljivosti vjere. Zatim povijesna utemeljenost vjere koja ima svoju iskone u objavi Isusa Krista, i na kraju personalnost te vjere sažete u ljubavi. Čovjek u konačnici živi od ljubavi i za ljubav, a ta se ljubav do krajnjih granica utjelovila u osobi Isusa Krista. Nitko ne može živjeti ne prihvatiti li sebe kao osobu. Nitko ne može prihvatiti sebe, ako prethodno nije od nekoga prihvaćen i ljubljen. Istinski humanizam upućen je na ljubav, na istinsku ljubav.

Ljubav je pak u svojim pojavnim oblicima ambivalentna, i samo ondje gdje je ljubav identična s istinom, ona može jamčiti čovjeku spasenje. A gdje se istina povezuje s ljubavlju, postaje ona mogućnošću koja se čovjeku ne nameće, nego u slobodi preuzima. Stoga je prema njemu ljubav bitna i istinska srčika kršćanstva.

Različite zadaće dvojice papa

Nakon četiri godine pontifikata vrijedi pogledati koja je temeljna crvena nit što se provlači kroz ovaj pontifikat. Kardinali su prije četiri godine izabrali između sebe zacijelo najtemeljitijsa poznavatelja crkvene pozornice druge polovice dvadesetog stoljeća, čovjeka koji je svojim doprinosima i teološkim promišljanjima dao nemjeriv doprinos teološkoj misli i na Saboru, a poglavito pak nakon njega.

Povijest Crkve nakon Drugoga vatikanskoga sabora kreće se u dva smjera. Jedan bi smjer htio da novine koje je sa sobom donio Sabor budu samo početno paljenje za trajne reforme. Ti bi htjeli da se tzv. koncilski duh i dalje razvija i napreduje u smislu trajnih reformi, često i razvodnjavanja i napuštanja uhdanoga poklada vjere.

Drugi rukavac nakon Sabora ide u smjeru stalnoga oplakivanja nad zastranjenjima i krivotvorinama poglavito u bogoslužju, ali i u teologiji, napose dogmatskoj, a potom i u biblijskoj egzegezi, na što se Papa osvrnuo žestoko i u svojoj knjizi o Isusu iz Nazareta.

Ondje se sam Đavao očituje kao vrstan znalac Pisma i egzegeze. Ti bi željeli Crkvu vezati još snažnije uz predaju. I na svakom koraku vidimo sučeljavanja tzv. naprednjaka i tradicionalista, onih koji bi htjeli vratiti kotač povijesti unatrag.

Kad su se prije četiri godine iza Josepha Ratzingera zatvorile dveri Sikstinske kapele, može se reći kako je on bio u to doba posljednji još živi kardinal koji je s jedne strane aktivno sudjelovao na Saboru kao briljantni savjetnik i koncilski stručnjak, a s druge strane je raspolagao s dovoljno utjecaja u središtu Katoličke Crkve da bi mogao svojom osobom ponovno spojiti te dvije struje u zajedničku maticu. A kad je napustio konklave 19. travnja 2005. kao Benedikt XVI., upravo je taj herkulovski posao čekao toga čovjeka koji je netom proslavio svoj 78. rođendan, započeti naime - možda i posljednji put - spojiti lijevo i desno krilo u Crkvi, krila koja su se sve više udaljavala, krila koja slove kao 'napredna' i 'natražna', progresivna i konzervativna.

Njegov je prethodnik - Ivan Pavao II. Veliki - imao posve drugu zadaću. On je trebao izvesti Crkvu iz sjene, iz letargična stanja u koje je bila zapala nakon Drugoga vatikanskoga sabora. Ponovno staviti Crkvu na pozornicu pred svjetsku javnost te sebe staviti na čelo svesvjetskoga slobodarskog pokreta u borbi protiv ateističkoga komunizma. I to bijaše herkulovska zadaća. K tomu, Ivan Pavao II. bijaše bitno mlađi, kad je biran za Papu imao je tek navršених 58 godina života, k tomu Papa koji je 'došao s Istoka'.

Prisjetimo se tih godina. S oduševljenjem se katolički episkopat otvorio na Saboru svijetu - i doskora se zaustavio i okrenuo te ostavio Crkvu na cjedilu, negdje na pola puta. Pavao VI. bijaše zbog *Humanae vitae* i pilule protiv začeta stalno prozivan i ismijavan. Slovio je kao natražnjak, što zapravo nije nikako bio, uzmu li se u ruke njegovo djelovanje kao kardinal u Milanu, zatim njegove enciklike, poglavito pak njegov pionirski rad u novoj evangelizaciji, apostolska pobudnica *Evangelii Nuntiandi*, O naviještaju Evandjelja u suvremenom svijetu.

Ne smijemo međutim zaboraviti jednu činjenicu: Bijaše gotovo natražno vjerovati u to doba, nakon revolucionarne god. 1968., potom nakon velike svjetske ekonomske krize i pretkazivanja Club of Rome o granicama rasta u svijetu. Crkva je izgubila medijsku snagu, iza 'željezne zavjese' ona je životarila. Inače, svjetski mediji, televizija, kulturološki 'mainstream' jedva je bilježio crkveni život ili bilo što što je mirisalo na katolištvo. Prisjetimo se samo kakav bijaše pokop Pavla VI. Jedva prisutan u medijima. Tako je bilo dok se nije pojavio Ivan Pavao II., u godini trojice papa.

Ivan Pavao II. bijaše filozof, profesor, pastoralni djelatnik, manje teolog. K tomu i veliki mistik, ali i vrstan političar. Kretao se svjetskom pozornicom kao medijska zvijezda, sa sobom je iz Krakova donio opremu za konačni obračun između Zapada i Istoka, svijeta slobode i svijeta komunizma. U toj borbi poljski je Papa bio protagonist. I on je kao i Ratzinger dao svoj doprinos na Saboru, napose u pastoralnom dijelu - u konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu *Gaudium et spes*. I on je kao Papa kroz pisanu i govornu riječ stvorio svoj golemi *opus*. Međutim, historijsko poslanje filozofa Karola Wojtila bijaše drukčije. Unutarcrkveno pomirenje prepustio je svomu nasljedniku i dugogodišnjem najbližem suradniku, pročelniku Zbora za nauk vjere.

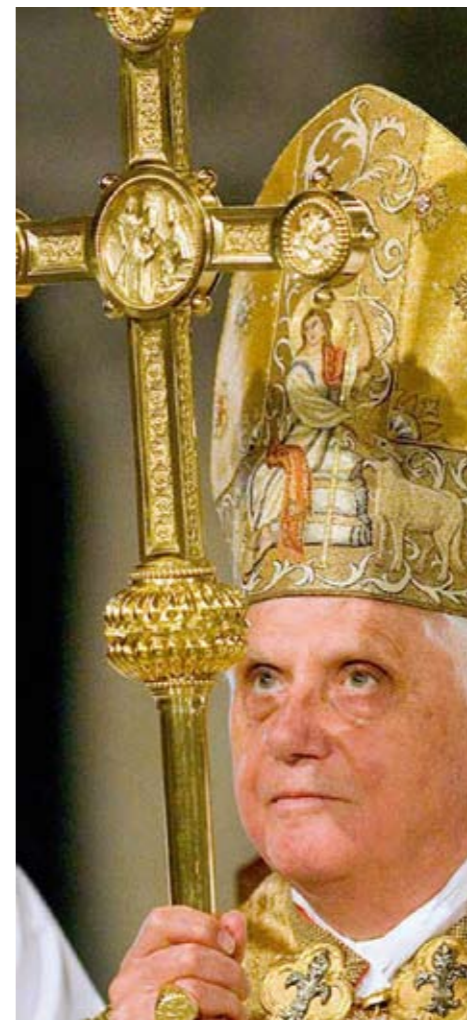
Sržno pitanje koje se provlači kroz Benediktov pontifikat izrekao je Papa neki dan, na sami Uskrs. Uskrsnuće - kako se izrazio za uskrsnoga blagoslova 'Urbi et Orbi' - nije teorija, nego povijesna realnost koju je objavio čovjek Isus Krist - ono je prijelaz koji je otvorio 'novi put' između neba i zemlje. Nije to nikakav mit ni san, nije vizija ni utopija, nije to bajka ili priča, nego jedinstveni i neponovljivi događaj: "Isus Krist, Marijin sin, koji je u petak u sumrak skinut s križa i pokopan, slavodobitno je napustio grob. Doista su Petar i Ivan u pramazorje prvoga dana nakon subote pronašli Isusov grob prazan. Magdalena i ostale žene susrele su uskrsloga Isusa. Pa i ona dvojica učenika na putu u Emaus prepoznali su ga kad je lomio kruh. Uvečer se taj isti Uskrsli ukazao apostolima u dvorani Posljednje večere, a isto tako i drugima mnogim učenicima u Galileji."

Taj novi put koji je zacrtao, trasirao sam Bog u povijesti čovječanstva u Isusu Kristu nije bilo kakav put, nije to put kao ostali putovi, na kojima bi ljudi mogli pronaći spasenje i sreću, nego je to jedini istiniti i pravi put. Put koji je pronašao svoje konkretno odjelotvorenje u Crkvi koja počiva na Isusovoj utemeljiteljskoj volji, a seže sve do prvih apostola. Crkva koja traje sve do danas, i koja ostaje zauvijek.

Taj je put od Isusa preko apostola do Crkve za teologa Ratzingera i papu Benedikta samo logični i dosljedni zaključak. To je njegovo temeljno shvaćanje inkarnacije, utjelovljenja samoga Boga i njegove trajne prisutnosti u Crkvi. Tu se može pronaći ključ za sve ono što Benedikt želi pokrenuti, poduprijeti pa i promijeniti u svome pontifikatu. I s toga gledišta daje se razumjeti što je za njega od prvorazredna značenja, a što je sporedno.

Novo razumijevanje Boga

Slavimo još uvijek Pavlovu godinu. Kroz osamnaest kateheza Papa je izlagao Pavlov

život i misao. Najavio je godinu svećenika, vezanu uz Arškoga sveca sv. Ivana Vianneya, koja započinje 19. srpnja. Ponovno jedna inicijativa koju svijet u svojim kategorijama uopće ne može razumjeti. Međutim, tko pomno čita ono što je Papa izrekao ove godine na Veliki četvrtak, na Misi za posvete svetoga ulja kao i za večernje svete Mise u Lateranu, shvatit će značenje koje Papa pridaje jedinstvu svećenika s Isusom Kristom i u euharistiji kao najvišem izražaju zajedništva s Bogom, zajedništva u koje je svaki pojedinac uključen u posve „stvarno krvno zajedništvo s Isusom te time i sa samim Bogom“. Nekoliko puta Papa je naglašavao svećenikovu urođenost u misterij Isusa Krista.

Papa upravo želi to: Novo shvaćanje inkarnacije, Kristova utjelovljenja, novo razumijevanje Boga koji se utjelovio i koji je stvarno prisutan u Crkvi. To je njegovo ishodište za obnovu i teologije i liturgije. On se opremio snažnom vjerom, oboružao se crkvenom tradicijom, njemu tako milim crkvenim ocima, Augustinom napose. Godinama već srijedom, za generalnih audijencija, slušamo njegove kateheze o pojedinim crkvenim veličinama iz povijesti

Crkve. On nam želi posredovati nešto od njihova pogleda na Boga i svijet, od njihove transcendentne vizije, njihove vjere, nade i ljubavi.

Pogotovo je u svome neobičnom pismu biskupima cijeloga svijeta nakon "slučaja Williamson" još jednom podastrio svoje istinske namjere. Tu je oblikovao nekoliko ključnih rečenica - makar je pismo bilo čisto osobno - koje nam pojašnjavaju njegovu sržnu nakanu. S jedne strane: "Istinski problem našega povijesnoga trenutka jest što je Bog iščeznuo iz čovjekova obzora, te da se utrućem svjetla što dolazi od Boga spušta na čovječanstvo dezorijentacija koje učinke sve više i više osjećamo i vidimo". A s druge strane: "U našem vremenu u kome prijete da se vjera utrne u velikim dijelovima svijeta poput plamena koji nema više hrane, bitni je prioritet učiniti Boga prisutnim u ovome svijetu te otvoriti ljudima pristup k Bogu. Ne bilo kojemu Bogu nego Bogu koji je govorio na Sinaju. Bogu čije lice prepoznavamo u raspetome i uskrsnome Isusu - u Isusu koji nas je ljubio, ljubio do kraja" (usp. Iv 13,1). Stoga je vrhovni i temeljni prioritet Crkve i Petrova nasljednika u ovome povijesnom trenutku voditi ljude k Bogu, k Bogu koji je govorio u Bibliji i koji nam iz svoje Riječi govori. Sve drugo jest zapravo sporedno i drugorazredno, nebitno za život Crkve.

Papa Benedikt jest svjestan kako on osobno ne će doživjeti pomirenje dviju fronti u Crkvi. Ali je položio temelje na kojima jedino može izrasti novo jedinstvo Crkve. Naime, na vjeri u uskrsloga Gospodina Krista koji ujedinjuje sve vjernike-krštenike u Kristovu tijelu - Crkvi.

Isto tako nije za očekivati kako će uspjeti posvemašnje pomirenje s onim shizmatičkim tradicionalistima. Pokušaj ponovnoga pritjeljivanja u puno crkveno jedinstvo Bratstva Pija X. samo je skromni pokušaj. Ali se i tu odvažio na prvi, najvažniji korak, naime, dokinuće izopćenja četvorici biskupa koje je posvetio nadbiskup Lefebvre. Naša je molitva Gospodinu da nam Benedikt još dugo poživi i radi na jedinstvu Crkve. To mu je prvenstvena zadaća u odnosu na sve Crkve.

Uspješni ishod razgovora sa spomenutim bratstvom nije zacijelo siguran. Kršćani vjeruju u djelovanje Duha Svetoga. Naše nije gajiti optimizam ni pesimizam, nego se moliti Duhu Svetomu za čudo jedinstva. Kršćanska je vjera vjera koja vjeruje u čudesu. I mi se pouzdajemo u Gospodinovu riječ: "Ako već vi, premda ste zli, možete davati svojoj djeci dobre darove, koliko će sigurnije Otac nebeski davati Duha Svetoga onima koji ga mole".

HODOČAŠĆE MOTORISTA

U subotu 25. travnja 2009. u Međugorju se održalo hodočašće motorista koje je organizirala Kršćanska udruga KUP-KARMELE, ona ista koja organizira i tradicionalni Maraton mira. Voditelj udruge Robert Rukavina zamislio je ovo moto-hodočašće kao događaj tijekom kojega bi mnogi motociklisti otkrili nove putove i posjetili mjesto kamo su, možda, oduvijek željeli poći.

Motociklisti su počeli pristizati već u petak, a bili su smješteni u kampu, gdje su podigli svoje šatore. U subotu prije podne na Križevcu su molili Put križa. Poslije ručka po-

sjetili su zajednicu „Milosrdni Otac“ i saslušali svjedočanstva mladića koji se liječe od raznih ovisnosti.

Navečer su sudjelovali u molitvenom programu u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju. Svetu Misu za sve poginule motocikliste predslavio je fra Bože Milić, a poslije sv. Mise bio je blagoslov motora. Okupljene motoriste pozdravio je župnik fra Petar Vlašić, a blagoslov je podijelio fra Miljenko Šteko na livadi iza vanjskog oltara crkve sv. Jakova. Poslije blagoslova, motoristi su vozili počasnii krug oko Međugorja.

Više o tome možete saznati na web stranici www.kup-karmel.com.

ČETRNAESTI MEĐUNARODNI SEMINAR ZA SVEĆENIKE

provincije Presvetoga Otkupitelja, sa sjedištem u Splitu, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Prijaviti se možete e-mailom: seminar.marija@medjugorje.hr ili telefonom/faksom na broj 00387 36 651 999. Troškovi seminara pokrivaju se s pet misnih intencija. Sa sobom je potrebno ponijeti celebret od svoga poglavara, albu, štolu i Bibliju.

Kao i do sada, međugorski župljani tijekom seminara daju besplatan smještaj svim svećenicima. Molimo sve svećenike koji sami organiziraju smještaj u Međugorju da nam na svojoj prijavi naznače ime i prezime i broj telefona obitelji kod koje će boraviti. Svećenici koji nemaju mogućnost izravno dogovoriti smještaj, neka to naznače na prijavi i mi ćemo ga osigurati.

LJETNI RASPORED MOLITVENOG PROGRAMA

Ljetni raspored molitvenog programa u Međugorju počinje 1. svibnja. Molitva krunice u župnoj crkvi za-

počinje u 18 sati. Sv. Misa je u 19 sati, a nakon Mise slijedi uobičajeni molitveni raspored, ovisno o danu u tjednu. Euharistijsko klanjanje srijedom i subotom je u 22 sata, a molitva krunice na Podbrdu i Križni put na Križevcu su u 16 sati.

NEDJELJA BOŽANSKOG MILOSRĐA U ŠURMANCIMA

U Šurmancima, filijali međugorske župe uz rijeku Neretvu, nalazi se crkva Milosrdnog Isusa. Tamo se svake godine na blagdan Božanskog Milosrđa u prvu nedjelju po Uskrsu slavi posveta crkve sagrađene 2002. god. Njezinu izgradnju pokrenuo je još 1998. godine tadašnji međugorski župnik fra Ivan Landeka. Radovi su nastavljeni za župnikovanja fra Ivana Sesara, a dovršeni uz podršku župnika fra Branka Radoša.

Jedna molitvena skupina iz Trenta Međugorju je darovala monumentalnu sliku Milosrdnog Isusa bremenitu značenjem: čudo iscjeljenja koje se dogodilo posredstvom te slike bilo je jedan od dokaza pri beatifikaciji sestre Faustine Kowalske i priznanju pobožnosti prema Milosrdnom Isusu te proglašenju blagdana Božanskog Milosrđa u prvu nedjelju poslije Uskrsa. Ova se slika nekoliko godina nalazila u kapelici na groblju u Šurmancima, dok nije našla svoje konačno mjesto u ovoj crkvi koja je i posvećena Milosrdnom Isusu. Ikona predstavlja uskrslog Isusa koji se ukazuje učenicima i govori: „Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas. Primiti Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.“ (Ivan 20,19-23)

Otkad je izgrađena crkva Milosrdnog Isusa u Šurmancima, tamo hodočaste brojni vjernici. Odlaze organizirano u skupinama da bi pred ikonom Milosrdnog Isusa molili krunicu u čast Božanskog Milosrđa i preporučili se Milosrdnom Isusu.

NAJAVA HODOČAŠĆA I KONTAKT S VODIČIMA

Najave hodočašća prije dolaska u Međugorje potrebne su da bi Ured informacija mogao organizirati program za hodočasnike i tako im bolje služiti. Zato molimo sve organizatore hodočašća da najave dolazak svoje skupine na e-mail adresu: informacije@medjugorje.hr ili na telefon/faks 00 387 36 651 988.

KONJIČKI MARATON KUPRES-MEĐUGORJE 2009

I ove godine Hrvatski konjički klub „Konjanik“ iz Kupresa organizirao je konjički maraton do Međugorja. Osam konjanika pošlo je s Kupresa u petak 24. travnja u jutarnjim satima, a u subotu 25. travnja četvorica su im se pridružila u Sovićima. Do cilja, odnosno do Međugorja, stiglo je osam jahača oko 16 sati.

Trasa kojom su išli: Sažanj, Šuica, Tomislavgrad, Posušje, Grude-Sovići, Vitina, Međugorje.

Mate Rebrina, organizator maratona, istaknuo je: „Maraton nije natjecateljskog karaktera nego je prije svega turističko-promidžbena manifestacija čiji je cilj prezentirati ljepote i turističke potencijale krajeva kroz koje prolazi.“ (Ivana Zovko)

MOLITVA ZA ŽRTVE POTRESA U ITALIJI

Italiju je početkom travnja pogodio težak potres koji je odnio brojne ljudske žrtve i ostavio teške materijalne posljedice. Na svim Misama u Međugorju tih se dana posebno molilo na tu nakanu.

VALENTIN INZKO, VISOKI PREDSTAVNIK EUROPSKE UNIJE U BIH, POSJETIO MEĐUGORJE

Valentin Inzko, visoki predstavnik Europske unije u Bosni i Hercegovini, u subotu 18. travnja 2009. posjetio je Međugorje. Do sada je ovdje dolazio dvadesetak puta. U subotu je sudjelovao na večernjem misnom slavlju u 18 sati. Razgovarali smo s njim o Međugorju.

Gosp. Inzko, kako se osjećate u Međugorju?

Fantastično! U mojoj duši je mir, sreća i osjećam da sam dobio neku pomoć, snagu koja mi je itekako potrebna.

Kad ste prvi put čuli za Međugorje?

Za Gospina ukazanja u Međugorju čuo sam 1982. Prvi put u Međugorje došao sam godinu dana poslije, godine 1983. Sjećam se, tada mi u hotelu „Čitluk“ - danas je to hotel „Brottnjo“ - nisu dali spavati, a hotel je bio prazan, zato što se nisam javio preko protokola, a bio sam mladi diplomat u Beogradu. To je bilo vrijeme komunizma. Prespavao sam u automobilu.

Kakvi su Vaši dojmovi o Međugorju?

Ja čuda nisam vidio, ali čudo se događa u čovjeku, u meni. Čovjek osjeti Božji mir i od-

DVADESETI MLADIFEST

Dvadeseti Međunarodni molitveni susret mladih održat će se u Međugorju od 1. do 6. kolovoza 2009. Tema susreta je: „Što god vam rekne, učinite!“ (Iv 2,5). („Ja vas, dječice, sve želim po-

vesti Isusu, jer On je vaše spasenje.“ - Poruka od 25. lipnja 1994.)

Mladifest se održava po već ustaljenom programu: jutarnja molitva, predavanja, svjedočanstva, krunica, sveta Misa, klanjanje, predstava zajednice „Milosrdni Otac“ i zajednice „Cenacolo“, procesija kroz župu, te zaključna Misa na Križevcu u zoru na blagdan Preobraženja.

mah razmišlja o drugim vrjednotama. Ovdje se čovjek mijenja, razmišlja na drugačiji način.

Kad ćete ponovno posjetiti Međugorje?

Najkasnije 25. lipnja, za obljetnicu Gospinih ukazanja, a možda i ranije, ne znam. Kad god dolazim u ove krajeve, navratim do Međugorja. Bio sam i u listopadu i studenom prošle godine, ali anonimno. Ovamo dolazim iz osobnih razloga i ni zbog čega drugoga.

Što Vama znače međugorske poruke?

Ja vjerujem u međugorska ukazanja, u Međugorju sam osjetio nešto posebno. A što se tiče poruka, one su vrlo bitne. Najvažnija je poruka mira. Marija je Kraljica Mira, nju svi priznaju, i muslimani, ona je za sve zemlje i za sva vremena.

Pratite li međugorska događanja?

Pratim i ne pratim, znam da imate kulturni program, znam za Festival mladih koji se organizira za mlade iz cijeloga svijeta, čuo sam za Radiopostaju „Mir“ Međugorje, vrlo popularnu i prepoznatljivu. Ima mnogo slušatelja.

Na kraju je Valentin Inzko poručio: „Svi bi-

smo trebali sebe mijenjati, jedino tako ćemo moći mijenjati svijet. Neka svi ljudi koji kažu da su vjernici – doista budu vjernici, neka žive svoju vjeru!“

(Dragana Dugandžić)

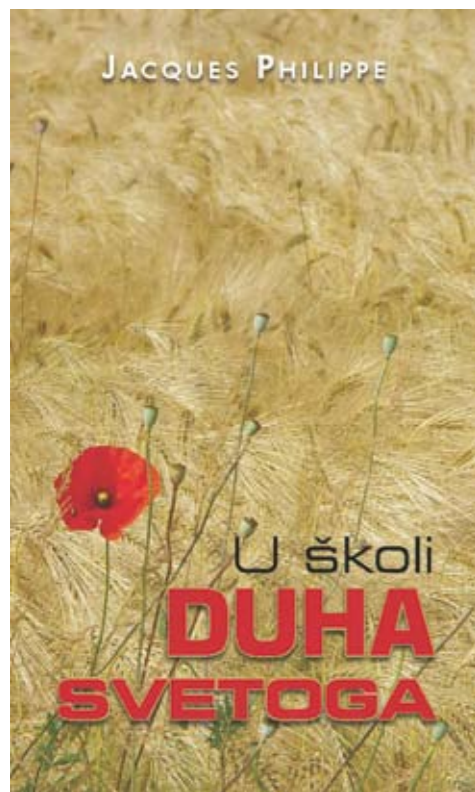
STATISTIKE ZA TRAVANJ 2009.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 116.000
Broj svećenika koncelebriranih: 2.323 (77 dnevno)

SLOBODA I PODLOŽNOST

U izdanju Informativnog centra MIR Međugorje ovih dana izlazi knjiga o Jacquesa Philippea „U školi Duha Svetoga“ koja pokušava odgovoriti na pitanja koja nam se često postavljaju: Kako dopustiti Duhu Svetomu da nas vodi i da nam pomaže? Kako se širom otvoriti njegovom djelovanju koje prosvjetljuje razum i srcu daje snagu? Kako pomiriti ljudsku slobodu i čovjekovu podložnost Bogu?

Čovjek je to slobodniji što je podložniji Bogu

Često smo govorili o potrebi poučljivosti u odnosu na Božju volju, da se treba dati voditi od Duha Svetoga, itd. Netko bi nam mogao predbaciti da je čovjek u tom slučaju samo marioneta u Božjim rukama. Gdje su ljudska odgovornost i čovjekova sloboda?

Taj je strah potpuno pogrešan. On je čak najgora moguća napast kojom demon čovjeka želi udaljiti od Boga. Moramo naglasiti da je čovjek to slobodniji što je podložniji Bogu. Može se čak reći da je poslušnost Bogu jedini put do istinske ljudske slobode. To je teško shvatiti i

uvijek će ostati pomalo tajnovito, ali pokušat ćemo objasniti zašto je tako.

Poučljivost u odnosu na Boga, od čovjeka ne čini marionetu. Dati se voditi Božjim zapovijedima i nadahnućima Duha ne znači „uključiti automatskog pilota“ i sjediti skrštenih ruku. Čovjeku ostaje neizmjeran prostor za korištenje slobode, odgovornosti, inicijative, itd., no umjesto da sloboda bude kaotična ili vodena površnim željama, ona je usmjerena prema Bogu u smislu onoga što je najbolje za čovjeka. Dolazi do suradnje s božanskom milošću, suradnje koja ne dokida nego koristi sve ljudske sposobnosti volje, inteligencije, razmišljanja, itd.

Ako je čovjek ovisan o Bogu, ničim nije ograničen

Bog je naš stvoritelj, po njemu postojimo kao slobodna bića. On je izvor naše slobode, i što smo ovisniji o njemu, to smo slobodniji. Čovjekova ovisnost o nekom ljudskom biću može biti ograničavajuća; ako je čovjek ovisan o Bogu, ničim nije ograničen jer u Bogu nema granica. Jedino što nam Bog „zabranjuje“ je prestati biti slobodan činiti nešto što nam onemogućuje slobodno ljubiti i biti ljubljen, nešto što nam onemogućuje da postanemo osobe koje u ljubavi nalaze sreću. Jedina granica koju nam Bog postavlja je činjenica da smo stvorenja: po cijenu vlastite nesreće ne smijemo od svojeg života učiniti nešto za što nismo stvoreni, a stvoreni smo da primamo i dajemo ljubav.

Što je sloboda? Sloboda ne znači nezaustavljivo se povoditi za svim hirovima, nego omogućiti onomu što je u meni najbolje, najljepše i najdublje da slobodno izađe na površinu, i da ne bude pri-

Od istog autora u izdanju Informativnog centra „Mir“ Međugorje:
Traži mir i idi za njim
Unutarnja sloboda
Pozvani na život

gušeno površinskim pojavama kao što su strahovi, sebična navezanost, laž, itd. Ako se podložim Bogu, ta će podložnost s mene skinuti oklop koji me paralizira da bi na vidjelo izašlo ono što je u meni autentično.

Božja se volja nikad ne suprotstavlja onomu što je u meni dobro

Božja volja, ako joj se podložim, suprotstavljat će se jednom dijelu mene, onom negativnom dijelu koji me uvjetuje i ograničava, i od kojega se moram postupno osloboditi. Božja se volja nikad ne suprotstavlja onomu što je u meni dobro: težnji za istinom, za životom, za srećom, za puninom ljubavi, itd. Podložnost Bogu od nekih me stvari odvaja, ali nikada ne uklanja ono što je u meni najbolje: duboke pozitivne težnje koje žive u meni. Ona ih budi, jača, usmjeruje, oslobađa od preprjeka.

Iskustvo potvrđuje: tko slijedi Gospodina i dopušta mu da ga vodi, primjećuje da postaje sve slobodniji. Srce mu se širi i diše sve dublje i dublje. Bog je neizmjeran ljubav, u njemu ništa nije usko ni tijesno, sve je široko i prostrano. Duša koja hoda s Gospodinom osjeća se slobodno, zna da se nema čega bojati i da nad njom ništa ne vlada, nego joj je sve podložno, jer sve vodi njezinom dobru: i pogodne i nepogodne okolnosti, i dobro i zlo. Osjeća da joj sve pripada jer je Božje dijete, jer ju ništa ne ograničava, jer joj sam Bog pripada. Ništa ju ne uvjetuje, ona uvijek čini što hoće jer hoće ljubiti, a to uvijek može. Ništa ju ne može odvojiti od Boga koga ljubi, osjeća da bi i u zatvoru bila jednako tako sretna jer joj nijedna ljudska sila ne može oduzeti Boga.

Proturječje između Božje volje i ljudske slobode je prividno

Pravo rješavanje problema nije filozofsko, nego egzistencijalno. Na filozofskoj razini možemo uvijek sumnjati da postoji proturječje između naše slobode i Božje volje. U konačnici sve ovisi o tome kako se postavljamo prema Bogu! Pro-

turječje između naše slobode i Božje volje potpuno se rješava, i može se riješiti, samo ako je naš odnos prema Bogu - odnos ljubavi.

Kad se dvoje ljudi ljubi slobodnom voljom, njihove dvije volje se sjedinjuju, i što su povezani i ovisniji jedno o drugome, to su sretniji i slobodniji. Adolescent nije zadovoljan što je ovisan o svojem ocu jer mu ta ovisnost teško pada, radije bi bio neovisan, htio bi da nikoga ne treba. Malo dijete (dijete koje bismo - prema Evanđelju - trebali ponovno postati) ne trpi zbog svoje potpune ovisnosti o roditeljima, naprotiv, budući da je ta veza ovisnosti put razmjene i ljubavi: sve prima od svojih roditelja i tako zapravo dobiva i prima ljubav na koju odgovara ljubavlju, a njegova se ljubav sastoji u radosti primanja i u uzvraćanju ljubavi koju prima.

Samo ljubav omogućuje da se dvije slobode slobodno sjedine

To znači, ako želimo pomiriti (prividno) proturječje između Božje volje i naše slobode, treba moliti Duha Svetoga da nam umnoži ljubav prema Bogu - i problem će se riješiti sam od sebe. Ljubav prema Bogu je najzahtjevnija moguća stvar (zahtijeva potpuno sebe-darje: ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svim bićem svojim), ali istodobno sa-drži i najmanju moguću prisilu, jer su njezin sjaj i ljepota takvi da ljubiti znači posjedovati neizmjernu sreću. Bog je neizmjeran dobro, ljubav prema Bogu nas ne umanjuje, nego neizmjeran širi naše srce.

Ako se, naprotiv, udaljimo od te perspektive ljubavi, ako odnos između Boga i čovjeka postane poput odnosa između dvaju stvorenja ili između gospodara i sluga i sl., tada problem postaje nerješiv... Samo ljubav može razriješiti proturječje koje postoji između dviju sloboda, samo ljubav omogućuje da se dvije slobode slobodno sjedine.

Ljubiti znači slobodno izgubiti svoju slobodu, ali taj gubitak je dobitak jer mi daje Boga i mene daje Bogu. Ljubiti Boga znači izgubiti sebe da bismo našli i posjedovali Boga, znači naći samoga sebe u Njemu. „Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga“ (Mt 10,39).

Prevela Lidija Paris

» Nastavak s 19. stranice

Izgovarajući, naime, riječi 'Zdravo Marijo', ispred očiju duše prolaze glavni događaji iz života Isusa Krista a sastoje se od otajstava radosnih, žalosnih i slavnih, koja nas postavljaju u živu zajednicu s Isusom po Srcu Njegove Majke! U isto vrijeme, naše srce može u tim deseticama krunice promatrati sve oblike koji sačinjavaju život pojedinca, obitelji, naroda, Crkve i čovječanstva. I one susjeda, a napose onih koji su nama bliži i s kojima smo više povezani. Tako, jednostavna molitva krunice izgrađuje ritam ljudskoga života”.

Dugogodišnji Generalni ministar dominikanskog reda, otac Martin Stanislav Gilleta, u jednom svom članku o krunici ovako piše: “Nije rijetkost vidjeti katolike koji pobožnost krunice smatraju kao nešto za djecu, nešto što jedino može pomagati sentimentalnoj i otrcanoj pobožnosti nekih žena, a što ni u kojem slučaju nije vrijedno da prakticiraju zreli ljudi... Pa ipak, ako nađemo vremena te prebiremo 15 desetaka naše krunice razmišljajući o velikim istinama naše vjere, slijedeći takoreći u korak tu veličanstvenu kršćansku epopeju; ako joj pokušamo izmjeriti domet, otkrivajući njezin sjaj, promatrajući joj sklad, tada više ne ćemo upadati u napast da krunicu držimo pobožnošću samo za djecu.

O, krunica je bez sumnje pobožnost za djecu u tom smislu što se i samo dijete može njome služiti i iz nje izvući korist. To je baš ono divno u sredstvima što nam ih Bog stavlja na raspolaganje da dodemo do njega: sav ih svijet može upotrebljavati s plodom, od djeteta koje tek počinje govoriti pa sve do odraslih koji su u najvišem stupnju prožeti svojom umnošću.

Kad se to shvati, onda postaje moguće moliti i krunicu razmatrajući otajstva; tada se poseglo za pravom metodom. Ta se metoda sastoji ponajprije u tome da ponizno uđemo u Božju školu, slušajući njegov glas kako, dok usne šapuću Očenaše i Zdravomarije, govori u našoj nutrini.

Jednom riječju: u njegovoj prisutnosti valja biti posve malo dijete koje ništa ne zna. I neka nas to nipošto ne zbunjuje jer, kad se radi o spoznaji Boga, onda ljudska mudrost mnogo ne vrijedi; najmudriji će tu uvijek biti oni koji počinju s abecedom. Sam Bog je onaj koji poput sjajnog sunca zrači u nas svjetlost. Prihvativši takvo ponašanje, jedanput zauvijek valja dati vremena i našem srcu da se zračenjem tih božanskih istina zanese i zagrije te iz toga

izvuče zaključak za praktičan život. Tada naš život ne će biti bilo kakav; ne će se upuštati u avanturu da ide kudgod ga tjeraju vjetrovi mušica i strasti. Naprotiv, bit će to svijetao i plodan život jer će sav biti prožet vjerom i ljubavlju; bit će to stalna živa krunica, a kojoj će najponizniji čini naših dana pridonositi da oblikuje svoje desetke”.

Zaključak

Ako kršćani u svojim obiteljima ne budu molili, doći će vrijeme kad će ustvrditi da nema krivnje, ni grijeha, ni prekršaja. Obitelji će postati mjesta nesreće, svade i mržnje, ubijanja i smrti.

Ako ne budu znali kleknuti pred Ocem, moleći za kruh svagdašnji, pužat će do nogu moćnika ovoga svijeta i preklinjati – uzmi našu slobodu, samo nam daj kruha i igara.

Kad je riječ o obiteljskoj molitvi, riječ je o životu i smrti. Bez obiteljske se molitve ne može.

Da bi obitelj bila doista “domaća Crkva”, potrebno je u njoj uzgajati iskrenu zajedničku molitvu, jer bi se teško moglo o njoj govoriti kao o Crkvi, ako ne bi sebe doživljavala kao zajednicu koja jednostavno moli.

Molitva je temelj i korijen svakoga kršćanskog života. Ona je snaga koja omogućuje obiteljima da prebrode sve krize i tjeskobe koje ih mogu pritisnuti, da u Duhu Svetome raste uzajamna ljubav među članovima i nadljudska spremnost da se jedni za druge zalažu, ma što došlo. Molitva će obiteljima pružati moć da vedro i nepokolebljivo svjedoče svima oko sebe radost evanđeoskog življenja, pa da naše današnje obitelji mogu za buduća pokoljenja biti onakvi istinski prenositelji Kristova svjetla kako su to bile obitelji kroz tolika stoljeća.

Iz molitvenog života u našim obiteljima izrast će značajan plod za budućnost Crkve – svećenička i redovnička zvanja – jer Crkva nema budućnosti bez te molitve.

Obitelji danas moraju shvatiti da ono pravo, vjerom prožeto duhovno ozračje u kojem će mlada srca moći čuti glas poziva Božjega, te potpomognuta svojim najbližima, moći stvoriti odvažnu odluku da se sebično stave u službu Evanđelja.

I završimo molitvom: *Gospodine, ulij u naše srce poniznost i ljubavi, ispuni nas mirom da Tvoju riječ možemo čuti i prihvatiti, o njoj razmišljati i moliti, da u nama budeš rođen i da nam srce bude radosno.*

MARIJINA ŠKOLA

Lidija Paris

snimila Lidija Paris

Knjiga Marijina života

U Međugorju svakodnevno govorimo o Marijinoj školi... no što zapravo podrazumijevamo pod tim riječima? Marija koju poznajemo iz Evanđelja nije školska učiteljica iz čijih riječi učimo. Biti u Marijinoj školi ne znači učiti glavom, razumom, inteligencijom, učiti napamet pa ponavljati da se ne bi zaboravilo.

Marija iz Evanđelja je žena iz maloga izraelskog mjesta, iz čijega života učimo (Luka 1,27). Biti u Marijinoj školi znači ugledati se na nju i učiti iz njezina života. Ona potiče svojom nazočnošću, ona u našoj nutrini budi ono najbolje što je u nama. Ona to potiče svojom ljubavlju.

Marijina snaga je u ljubavi

Marija se nikada nikomu nije nametala. Marija nikada nije imala nikakav osobni projekt niti osobne ambicije. Marija je čisto pounutrašnje i ona zna da sve što čini ima neizmjernu snagu i domet samim time što je sjedinjena s Bogom. Njezina je

snaga u Bogu i po Bogu, druge nema (Luka 1,46).

Kada je Marija progovorila u Kani (Ivan 2,3), Isus joj je na neki način rekao neka šuti (Ivan 2,4), ali je prepoznao da je Duh Sveti po njoj progovorio, isti Duh kojega je Isus pun (Ivan 2,11). I učinio je ono na što ga je ona potaknula.

O Mariji se nije ni govorilo ni pisalo dok je živjela na zemlji. Ona nije bila u prvome planu. Ona je djelovala u skrovitosti, a uzdignuta je iznad svih ljudi jer je živjela u čistoj nakani, sve samo na slavu Božju.

Dirljivo je vidjeti kako se čovjek bori za imetak, moć, slavu, a kada ih postigne, što ima od toga ako mu jedini cilj nije opće dobro, služenje i dobrobit drugoga čovjeka? To znači biti „službenica Gospodnja“ (Luka 1,38).

Škola vjere, ufanja i ljubavi

Kada nam se čini da život nije onakav kakav smo očekivali – gledajmo Mariju.

Zar je ona mogla i pomisliti da će nakon slavnoga Navještenja, nakon mističkoga iskustva u kojemu joj je bilo rečeno da će biti Majka obećanoga Mesije (Luka 1,26-38), uslijediti pomor nevine dječice (Matej 2,16-18), bijeg u Egipat (Matej 2,13-15), pa Judina izdaja, Kalvarija, raspeće (Marko 14 i 15). Imati Marijinu vjeru u Boga – to znači biti u Marijinoj školi.

Kada nam se čini da smo neshvaćeni – gledajmo Mariju. Tko bi mogao i zamisliti što je ona proživljavala noseći pod srcem dijete koje nije imalo zemaljskoga oca (Matej 1,18-25)... Imati Marijino povjerenje u Boga - to znači biti u Marijinoj školi.

Kada nam se čini da naše mogućnosti ne dolaze do izražaja – gledajmo Mariju. Cijeloga je života radila samo jednostavne stvari. Ali Marijina snaga je u njezinoj ljubavi, u tome što nema osobnih interesa, što djeluje iz čiste, nesebične ljubavi. Ona je ponizna i zato ne može biti ponižena. Što može nož protiv vode? Imati Marijinu ljubav prema Bogu i prema čovjeku – to znači biti u Marijinoj školi.

Kada roditelji misle da imaju još toliko toga za dati svojoj djeci, a ona odlaze svojim putem (Luka 2,49-50), kada želimo nešto dati a drugi to ne žele primiti, mislimo na Mariju. U molitvi koja se uzdiže prema Bogu možemo sve dati i Bog će u svojoj mudrosti sve rasporediti.

Marija je istinski autoritet

Slijediti Marijin primjer ne znači tražiti krajnosti kakve je ona proživjela. Svatko na svojem mjestu, u svojem životu, može primjenjivati ono što je Marija proživjela, pod uvjetom da živi u svojoj nutrini, a ne u vanjštini (Luka 2,51).

Marija nije model samo ženama, nego svima. Marija je istodobno i istinski autoritet. Nju slušamo, nju nasljedujemo zato što njezin autoritet proizlazi iz ljubavi. To je idealni autoritet, jer ljubav izaziva povjerenje, i takvom će se autoritetu svatko s povjerenjem podvrgnuti. To je i autoritet koji Bog vrši nad nama. Takav autoritet potiče ljubav i predanje. Marija je model autoriteta koji se ne nameće snagom, nego osvaja ljubavlju, povlači za sobom, uzdiže sa sobom...

Jedina ambicija kršćana trebala bi biti služenje u ljubavi. To je Marijina škola.

„Dječice, ne zaboravite, ja sam vaša majka.“ (25. prosinca 2005.)

BLAGO ONIMA KOJI UMIRU U GOSPODINU!

U Tomislavgradu je 23. travnja umro fra Ivo Bagarić, član Hercegovačke franjevačke provincije. Donosimo dijelove oproštajnog govora gvardijana tomislavgradskog franjevačkog samostana fra Mladena Rozića.

Danas se opraštamo od našeg fra Ivo, kojemu je Bog dao dug životni put na zemlji. Rođen je 25. veljače 1919. u Bukovici. Roditelji su mu bili Ivan Bagarić i Ruža r. Pokrajčić. U pučku školu išao je u Brišnik od 1929. do 1932. Srednju školu pohađao je u Širokom Brijegu od 1932. do 1941. Redovnički habit obukao je na Humcu 13. srpnja 1938. Vječne zavjete položio je 14. srpnja 1939. na Humcu. Filozofiju i teologiju pohađao je na Humcu, u Mostaru i Zagrebu. Doktorirao je u Zagrebu 1960. iz teologije s temom Kumran i Betlehem.

Njegova svećenička služba u našoj provinciji odvijala se od 2. srpnja 1944. kad je primio svećenički red u Vitini, do jučerašnjeg dana kad je blago preminuo u Gospodinu u našem samostanu u Tomislavgradu. Između toga službovao je kao: Duhovni pomoćnik na Humcu od 1946. do 1949. Od 1949. do 1952. proveo je u zatvoru u Zenici. Od 1952. do 1953. na službi je u Duvnu kao duhovni pomoćnik. Župnik je u Klobuku od 1953. do 1954. Iza toga odlazi na Široki Brijeg gdje ostaje do 1955. kao duhovni pomoćnik. Župnik je u Seonici od 1955. do 1957. Zatim odlazi na službu u Mostar gdje ostaje do 1960. Poslije toga odlazi na Humac kao duhovni pomoćnik do 1964. Od 1964. do 1970. gvardijan je i župnik u Duvnu. Od 1970. do 1973. radi kao duhovni pomoćnik na Širokom Brijegu. Poslije toga odlazi ponovno u Mostar, gdje ostaje do 1976. go-

dine. Od 1977. do 1980. zamjenik je generalnog delegata u Mostaru, dakle, u službi provincijala. U Tomislavgrad dolazi 1980., gdje je ostao sve do svoje smrti.

Fra Ivo je bio plodonosan pisac iza kojeg je ostalo dosta objavljenih djela: *Šematizam Hercegovačke franjevačke provincije*, *Monografija župe Bukovica*, više izdanja knjiga propovijedi, *Kumranski rukopisi*, te knjiga *Opstati ili nestati*. Fra Ivo će nam svima ostati u sjećanju kao skroman Franjin redovnik, ali i kao vrstan intelektualac. Čovjek koji je bio zaljubljen u knjigu i u povijest.

Jedna indijska poslovice kaže: „Život nije ništa drugo nego most koji spaja dvije obale jedne rijeke. A jao onomu koji na tom mostu kuću sebi gradi!“ Očito je kako most nije za gradnju kuće, već samo za prijelaz. I nama je život darovan od Boga da njime zavrijedimo vječni prijelaz. Stoga je zemlja samo mjesto gdje se odlučujemo za Boga.

Vjerujem da je naš fra Ivo to istinski shvatio. Život u redovništvu je „privilegij“ za ovo o čemu govorimo. Jasno da može biti i zamka, ako se nerazumno živi. Fra Ivo je uistinu redovnički živio. Imao je svoju olovku, papir i knjige koje je obilato koristio kroz svoj život. Mnogo je stranica ispisao za svoga života. Svoj intelektualni rad obilato je hranio molitvom. Zajedničke molitvene točke nije propuštao – one su za njega uistinu bile duhovna hrana. U zajednici se uvijek za-

lagao za molitvu, red i rad. Znala se njegova ispovjedaonica, dok god je mogao hodati. Pa i kad se teško kretao znao je otići u nju i biti od koristi mnogima.

Nikad nije prošao pokraj čovjeka a da ga nije primijetio. Bio je visok, ali je znao primijetiti one koji su bili niži, manji. Bio je redovnik u pravom smislu riječi. Nije mario baš za tim što će obući i obuti. Bitno da je bilo čisto. Kad bi se rukav na košulji poderao, nije bacao košulju u stranu, nego je znao zamoliti sestru da mu od nje napravi „novu“ košulju kratkih rukava. A pod stare dana bio je zajednici radost i osvježenje.

Opraštamo se od čovjeka kojemu je Bog dao dug i plodonosan život na zemlji. Predajemo ga u ruke Onomu koji je sama ljubav i milosrđe. Dobri i milosrdni Otac neka mu bude plaća i nagrada za sve dobro što je učinio. A za ljudske nedostatke, kojih svi imamo, molit ćemo se Bogu da mu ih oprost i uvede ga u prostranstva svjetlosti i mira. Tamo gdje nema ni patnje ni boli. Počivao u miru Božjem!

NE BOJTE SE, APOSTOLI!

fra Iko Skoko

Isus treba ljude, i to konkretne. Izabrao je za svoje najbliže suradnike apostole: „Dozva dvanaestoricu svojih učenika i dade im vlast nad nečistim dusima: da ih izgone i da liječe svaku bolest i svaku nemoć“. Imena apostola su: Šimun, zvani Petar, i Andrija, brat njegov; i Jakov, sin Zebedejev, i Ivan, brat njegov; Filip i Bartolomej; Toma i Matej carinik; Jakov Alfejev i Tadej; Šimun Kananaj i Juda Iškariotski, koji ga izdade. Bili su obični ljudi. Isus je, međutim, na njih računao. Imao je u njih povjerenje. Dao im je veliko poslanje, „širiti kraljevstvo Božje“ uz najosnovnije upute: „K poganima ne idite i ni u koji samarijski grad ne ulazite! Podite radije k izgubljenim ovcama doma Izraelova! Putom propovijedajte: 'Približilo se kraljevstvo nebesko!' Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte! Ne stječite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ni putne torbe, ni dviju haljina, ni obuće, ni štapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje.“ (Mt 5-10)

Zatim rekao im je kako će se vladati u pojediniim mjestima: „U koji god grad ili selo uđete, razvidite tko je u njemu dostojan: ondje ostanite sve dok ne odete. Ulazeći u kuću, zaželite joj mir. Bude li kuća dostojna, neka mir vaš siđe na nju. Ne bude li dostojna, neka se mir vaš k vama vrati. Gdje vas ne prime i ne poslušaju riječi vaših, izidite iz kuće ili grada toga i prašinu otrešite sa svojih nogu. Zaišta, kažem vam, lakše će biti zemlji sodomskoj i gomorskoj na Dan sudnji negoli gradu tomu.“ (Mt 10, 10-15)

Nije apostolima obećao mir, nagrade ili priznanja, nego različita neprijateljstva ako ustraju u naviještaju Evanđelja. Nakon što im je izložio što će ih sve čekati na putu poslanja, ohrabrio ih je tri puta riječima „Ne bojte se“: „Ne bojte ih se dakle. Ta ništa nije skriveno što se ne će otkriti ni tajno što se ne će doznati. Što vam govorim u tami, rećite na svjetlu; i što na uho čujete, propovijedajte na krovovima.“ i „Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu.“ i „Ne prodaju li se dva vrapca za novčić? Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez Oca vašega. A vama su i vlasni na glavi sve izbrojene. Ne bojte se dakle! Vredniji ste nego mnogo vrabaca“ (Mt 10, 26-31).

I danas Isus poziva različite ljude za svoje učenike. Ako i današnji njegovi učenici vjerno žive i naviještaju Evanđelje, imat će brojna neprijateljstva. Međutim, i njima Isus ponavlja: „Ne bojte se!“

NEVJERNI ILI ISKRENI TOMA?

fra Mario Knezović

Nakon uskrsnuća, Isus dolazi među svoje učenike, ukazuje im se. Oni su iza zaključanih vrata. U njima vlada stanje straha. Očito se plaše Istine – Isusa i onoga kako su se odnosili u trenutcima njegove osude i muke. Nakon Uskrsnuća, kao da za njih počinje muka i znoj. Optužuje ih vlastita savjest. Isus ulazi u njihov svijet, njihove duše i izriče im „Mir vama“. Očito, to im bijaše najnužnije. I dok su sabrani apostoli vidjeli Uskrsloga, Toma, zvani Blizanac, bio je odsutan. Vijest o uskrsnuću pokušali su mu posvjedočiti njegove kolege, apostoli. Uvjeravali su ga kako su vidjeli Gospodina. Toma nije slušao njihova uvjerenja. Toma kao da ne želi povjerovati svjedočanstvima onih koji su, kad je bilo najpotrebnije, zaničevali vezu s Isusom, razbježali se. Zato im Toma nije dao mandat svjedoka.

Što, zapravo, Toma hoće? Njegov cilj je osobni susret, osobno uvjerenje. Toma želi dotaknuti Isusa s ranama, krvlju, boli... Toma vjeruje Isusu patniku. Stoga, gotovo da ne možemo jednoznačno kazati da je Toma nevjeran. Tomu bismo mogli nazvati i iskrenim, otvorenim za osobno traganje za Uskrsnim. Tomi nije dosta tuđe svje-

dočanstvo. To mu je malo. On hoće svoje vlastito. Toma je htio dokaze, koje mu nitko u tim trenucima nije mogao posredovati i jamčiti doli Isusa sama. Istini za volju, Toma je imao prigodu biti na takav način zahtjevan. Zašto? Naime, Isus još nije bio uzašao na nebo. Dakle, bilo je prigoda za dokaze i susret. Isus pruža priliku Tomi, a preko njega odašilje mnogo dublju poruku od tjelesnoga doticanja. Isusove riječi „Blazeni koji ne vidješe a vjeruju“ govore o vjери koja nadilazi tjelesne kategorije i materijalne dokaze. U Isusa treba vjerovati srcem kao u nadnaravnost, a ne razumom kao u povijesnu osobu.

Vjera je dar, milost, iskustvo Boga. No, vrlo su bitna svjedočanstva osvjedočenih. Zato Isus i kaže svojim apostolima neka budu njegovi svjedoci do na kraj svijeta. Ta zadaća je na plećima svih. Toma je u toj priči imao svoju dionicu. Bio je iskren i nije htio površno vjerovati i bez uvjerenja u Boga svjedočiti. Svjedočanstvo nije priča, nego život često življen kao žrtva. Stoga, Toma nam može biti uzor kako treba čeznuti za susretom. Jer, ipak, pusta su i prazna sva svjedočanstva drugih bez osobnoga odnosa s Bogom.

SV. ANZELMO, BISKUP I CRKVENI NAUČITELJ

Rođen je godine 1033. u Aosti u Pijemontu. Stupio je u red sv. Benedikta u samostanu Le Bec u Francuskoj gdje je subraču poučavao teologiji, a sam je radosno išao putem savršenstva. Pošao je u Englesku i postao kenterberijskim biskupom. Hrabro se borio za slobodu Crkve, dva puta je morao ići u progonstvo. Napisao je mnoge vrijedne spise o mističnoj teologiji. Ove godine slavi se 900. obljetnica od njegove smrti. Umro je godine 1109.

O DA TE SPOZNAM I LJUBIM KAKO BIH SE U TEBI RADOVAO

Jesi li našla, dušo moja, što si tražila? Boga si tražila i uvidjela si da je on nešto najviše od svega, od čega se nešto bolje ne da ni zamisliti. To nešto jest sam život, svjetlo, dobrota, vječno blaženstvo i blažena vječnost. To nešto jest posvuda i uvijek.

Gospodine Bože moj, ti koji si me oblikovao i ponovno obnovio, reci duši mojoj koja čezne, što si drugo nego je vidjela, da bi jasno vidjela za čim čezne. Trudi se da vidi više, a ništa više ne vidi od toga što je vidjela, osim tmine. Pa čak ni tmine ne vidi, jer ih u tebi nema. Ipak vidi da ne može više vidjeti zbog svoje tame.

Doista, Gospodine, ta je svjetlost nedostupna u kojoj ti stanuješ. Doista nema ničega što bi proniknulo to svjetlo da bi te tu spoznalo. Doista, zbog toga njega i ne vidim jer je odveć veliko. A ipak, što god vidim, po toj svjetlosti vidim, kao što slabašno oko, što vidi, svjetlošću sunca vidi, iako ne može motriti samo sunce.

Moj razum ne može do nje. Odveć bliješti, ne hvata je niti može oko moje duše u nju dugo gledati. Sjaj ga odbija, nadmašuje veličina, natkriljuje neizmjernost, zbunjuje punina.

O najviša i nepristupačna svjetlosti! O potpuna i blažena istino, kako si daleko od mene koji sam ti tako bliz! Kako si daleko od lica moga, a ipak sam tako prisutan tvome liku!

Posvuda si čitava prisutna, a ja te ne vidim. U tebi se gibam i u tebi jesam, a k tebi pristupiti ne mogu. U meni si i oko mene, a ja te ne osjećam.

Molim, Bože, da te upoznam i ljubim da bih se radovao u tebi. Ako ne mogu u ovom životu do punine, neka dnevno napredujem dok dođe punina. Nek ovdje u meni napreduje spoznaja tebe, a ondje nek bude potpuna. Nek ljubav prema tebi raste, a ondje nek je potpuna, kako bi ovdje moja radost u nadi bila velika, a tamo u stvarnosti potpuna.

Gospodine, po svome Sinu naređuješ, čak savjetuješ da tražimo i obećaješ da ćemo primiti da bi naša radost bila potpuna.

Molim, Gospodine, što savjetuješ po našem divnom savjetniku; primit ću što obećaješ po svojoj istini, da bi moja radost bila potpuna.

Istiniti Bože, molim: primit ću da bi moja radost bila potpuna. Stoga nek zasad moja pamet razmatra; stoga nek govori moj jezik. Neka to ljubi moje srce i nek o tom zbore moja usta. Neka gladni za tim duša moja i tijelo moje nek žeda, sva moja bit neka čezne dok ne uniđem u radost Gospodina koji je trojstveni i jedan Bog, blagoslovljen u vjekove. Amen.

Iz knjige "Proslogion" svetog Anzelma, biskupa

MIROTVORAC U BOLONJI (V.)

Autor romana "Mirotvorac u Bolonji", fra Bernardin Škunca, opisuje mirotvorno djelovanje sv. Franje Asiškog. Roman je u jezgri utemeljen na izvješću Tome arhiđakona Splićanina, koji je u vremenu dolaska sv. Franje u Bolonju (Italija) studirao pravne znanosti. Autor je u obliku povijesne kronike opisao očekivanje pokornika iz Asiza, što se odvija u obliku razgovora o pohotama, o podjeli ljudi na više i niže, o zlu rata, o ljepoti mira i dobra među ljudima. Svečev nastup na velikom gradskom trgu, sa željom da pomiri zavađene i zaraćene građane, izveo je potresna obraćenja i međusobno mirenje.

Da vam svratim pozornost na poniznog čovjeka, roba Severina, koji se, možda niste ni zapazili, ukloni i ode kod svoga gospodara, odnosno svojoj dragoj robovskoj obitelji.

Severino je jedan od robova u moćnoj plemićkoj obitelji Asinelli, koja je u gradu, što svi vi dobro znadete, poznata i po svojem tornju, najvišem od oko dvjesto tornjeva, koliko ih sada ima u Bolonji. U danima blagdana Severino je najsretniji čovjek na svijetu, 'blagdanski' odjeven, dakako, na način roba, kakav je čas prije bio među nama. Grubo šivana siva tunika, na mjestima zakrpana, uredna je i čista.“

Magistar Tiberio prvi put vidje roba Severina u našem društvu. Bijaše očito da ga je pojava toga roba duboko dirnula, jer reče:

„Jeste li uočili posebnost roba Severina? Obuze me taj stasiti i lijepo razvijeni čovjek, očito posve samozatajan.“

Bijaše mi ugodno čuti taj Tiberijev utisak. U sebi osjetih neki ponos, pa kao da govorim samom magistru Tiberiju, stadoh opisivati Severina:

„Otkako ga poznajem, mene se stalno doimalo njegovo izduženo lice, obraslo tamnom nedotjeranom bradom, visoko čisto čelo, gusta tamna kosa, tjerana prema zatiljku, posebno, pak, velike oči, udubljene u ugodan okvir očnih šupljina s crnim zjenicama, njegov plahi i skoro uplašeni izraz lica, pravilan nos s ponešto ostrim završetkom... Zar ne da je takva osoba netko više od roba, za kakvoga ga drži njegov uznositi gospodar?“

„Vješt čovjek odmah bi ga smjestio u društvo umjetnika“, opet kazao Tiberio.

„Upravo on to i jest“, nastavih ja, „makar nikakvih škola niti posebnih pouka nije pohađao. Višestruko je nadaren čovjek. Na

misno bogoslužje redovito dolazi sam ili s kojim od svoje četvero siromašne djece, nikada sa svojom suprugom Barbarom, također ropkinjom, jer tako nešto gospodar Asinellijevih dopušta samo u iznimnim prilikama.“

„S tobom sam, Augustine, uočio zanimljivu činjenicu kod roba Severina: tamo, u Asinellijevih, Severino nije nikada osjetio makar samo jedan dobrohotni pogled, ali je u mnogo navrata opazio da njegov gospodar, kao i neki gospodarevi nadglednici, potonji još više, uočavaju njegovu nadarenost, koliko opću, toliko i neke posebne darove, primjerice lako shvaćanje pisarskih vještina. Kao dječak i mladić, pa i u kasnijim godinama, bilježnik Asinellijevih, gospodin Svetonije, čak je sa znanjem visokoga gospodara dozivao roba Severina u pisarsku radionicu. Tu je taj dragi rob Severino mnogošto naučio, i to veoma brzo, i u mnogome pomagao Asinellijevu bilježniku. Lako je naučio i latinski jezik, čak je mogao i čitati latinske spise, iako ni u čemu ne bijaše posebno poučavan.“

„Ali, Toma, pritom je i ovo znakovito: redoviti je Severinov posao u Asinellijevih niži čak i od poslova drugih robova i služinčadi. On je, naime, čistač u stajama i u dvorištu gospodarevih konja, i to po tradiciji Severinove obitelji. To će reći da je Severino rob po nasljedstvu, a ne po kakvom slučaju ratnoga zarobljenika, niti preko trgovine moćnih s ljudskim bićima.“

Sa željom da prijateljima predočim duhovne odlike roba Severina, rekoh i ovo:

„Znajte, Severino gotovo naizust može izgovoriti čitavu poslanicu svetoga apostola Pavla Filemonu. U tim svetim riječima kao i u drugim što se čitaju u crkvi za vrijeme bogoslužja, Severino nalazi neizmjernu utjehu. U jednoj prilici kad bijaše

pozvan za stol u našu obitelj, prenio nam je plahim glasom, ali u tonu koji hvata srce i dušu, oslobađajuće riječi koje je Apostol naroda napisao u Poslanici Filemonu. Riječ je o visokom rimskom ugledniku, obraćenu na kršćanstvo, kojemu bijaše pobjegao rob Onezim, sklonivši se kod Pavlovih kršćana. Apostol ga Pavao vraća gospodaru, ali s posve novim, naime kršćanskim pogledom na ropstvo. Vjerujete, prijatelji, rob Severino nam je te nježne riječi s lakoćom izrekao napamet: Molim te za ovoga sina koga rodih u okovima, za Onezima, koji ti je negda bio nekoristan, a koji je sada i tebi i meni vrlo koristan (ime 'Onezim' znači 'Koristan'). Njega ti, upravo njega, to jest moje srce, šaljem natrag. Htio sam ga zadržati kod sebe da mi mjesto tebe služi u okovima koje nosim radi Radosne vijesti. Ali nisam bez tvoga pristanka ništa htio činiti, da tvoje dobročinstvo ne bude kao prisilno, već dragovoljno. Možda je zato bio odijeljen od tebe na kratko vrijeme da ti bude povraćen zauvijek, ne više kao rob nego više od roba, kao dragi brat; meni izvanredno drag, a koliko više tebi i po naravi i po Gospodinu.“

Svjestan da je svjedok svemu što sam ja kazao o robu Severinu, Toma zgodno primijeti:

„Severino je ipak službeno bio nepismen čovjek, zar ne? Kao rob ionako nije imao pravo učiti iz knjige, iz kodeksa ili kakvih listina, niti je smio slušati učene magistre na bolonjskom Studiju. Uostalom, prema Rimskom pravu, znanja su mogli stjecati samo slobodni. Artes liberales ili slobodna umijeća bijahu, naime, namijenjena za one koji su slobodni (liberi), a ne za robove (servi). No, kako je već kazao Augustin, Severino je pomažući bilježniku Asinellijevih u skriptoriju naučio čitati latinske knjige.“

„Severino je sve to duboko osjećao“, tumačio sam, „pa kada već nije mogao učiti artes liberales, kad, eto, nije pohađao slavni bolonjski Studij, na što on nikad nije ni pomišljao, po Božjemu je određenju bio otvoren za znanje koje je mogao stjecati sudjelovanjem u bogoslužju, u svečanostima, u blagdanima. Njegov mu gospodar, katolik po krštenju, katolik po formalnom sudjelovanju u misnim slavljinama, katolik po tijesnoj povezanosti s gospodinom biskupom bolonjskim, katolik po javnom podržavanju gospodina pape, katolik po danju pristojbi Crkvi bolonjskoj, i drugo, nije mogao zabraniti pa niti ograničiti sudjelovanje u blagdanskim slavljinama.“

Toma je utemeljeno dopunio:

„Kao što rob Severino nije mogao pomišljati da bi studirao pravna umijeća na Studiju, tako ni njegov gospodar nije smio ni pomisliti da bi svomu robu uskraćivao pravo odlazanja na bogoslužje u crkvu. Značite, prijatelji, crkvazgrada kao prostor i kao mjesto gdje se smije bez obzira na društveni položaj punopravno sudjelovati, makar samo slušanjem i odgovaranjem na bogoslužni način, bijaše jedino mjesto pod suncem gdje se je Severino osjećao u punini ljudskoga i kršćanskoga dostojanstva. Štoviše, postupno se je u njegovoj duši učvrstio osjećaj da je on tu, u crkvi, u misnom ili drugom bogoslužju u boljem položaju nego njegov gospodar.“

Riccio ne bijaše od velikih riječi u našim razgovorima, ali u zapažanjima bijaše temeljit. Poput Pellegrina i on proniknu nutarnje međuodnose gospodara i roba:

„Severinov gospodar je, naime, i u crkvi pun opterećenja i spona: on ima povlaštenu klupu te ne može, kad bi i htio, ostati negdje pored stupa koji dijeli bočnu od središnje lađe, kao što to može i kako stvarno čini rob Severino; njegov gospodar ima mjesto blizu oltara u redu visoke plemićke gospode, od kojih s nekima već više godina ne razgovara osim službeno, nerijetko samo u sudskim parnicama; visoki gospodar je tu za misnoga slavlja stalno na oku biskupa ili kojega visokog prelata, s kojima izvan crkve mora stalno igrati vještu igru o materijalnim i političkim poslovima, jer im se interesi prepliću i zapliću.“

S očitim osjećajem suživljenosti sa slučajem našega razgovora ugodno nas iznenadi Jakov, bilježnik u poglavarstvu Grada:

„Poput Riccia i ja ću kazati: Severinov gospodar se, dakle, u bogoslužnom slavlju nerijetko osjeća kao rob, pravi duhov-

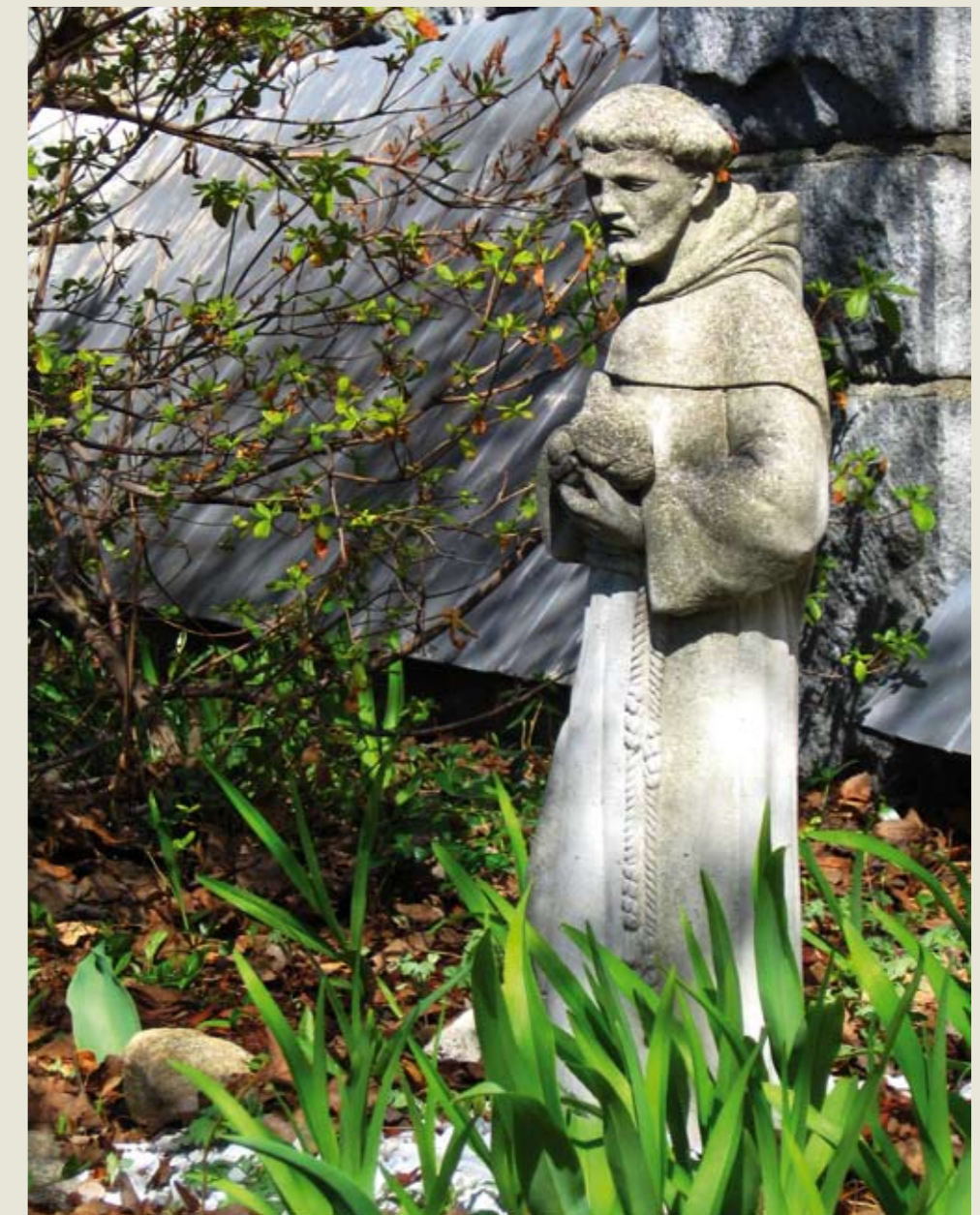
ni rob, jer izvana mora pokazivati onakvo ponašanje kakvo očekuje gospodin biskup i visoka gospoda feudalci i plemići, a iznutra je ispunjen mislima o očuvanju ili povećanju svojih posjeda i o očuvanju ili stjecanju svojega društvenoga ugleda i svoje društvene moći, čak i vlasti u gradu.“

Upadoh tada da protumačim neke pojedinosti koje osvjetljavaju gospodara u Asinellijevih:

„Uostalom, Severinov je gospodar dobio naslov plemića posve neočekivano. S mnogo je rada došao i do toga visokoga naslova, koji mu, inače, nimalo ne priliči. Najkraće rečeno, bijaše to ovako: prije nešto više od sto godina, kažu, pradjed je sadašnjega potomka Asinelli, gospodina Mihaela, kao siromašni pučanin prevezio šljunak i pije-

sak s rijeke Reno na mjesta gdje se obavljahu zidarski radovi; da lakše i uspješnije obavlja taj mukotrpan posao, upotrebljavao je neku vrstu magarećega samara, pa su ga građani nazvali Asinelli (=mali magarac); u takvom je poslu jednom prispio kod bogatog plemića koji ga je izrugivao i pogrdno mu se smijao: 'Ako uspiješ sazidati najviši toranj u gradu, dat ću ti svoju kćerku za ženu', naruga mu se plemić. I dogodi se da Asinelli sazida i najviši toranj u Bolonji i dobi za ženu plemićevu kćer, i ... posta moćni plemić Asinelli... Posta plemić ali, kao za uzvrat za mnoga poniženja, osta grub za svoje slugu i posta bahat u gradu sa svojom bogatstvom. Takvog je ponašanja i sadašnji plemić Asinelli, gospodin Mihael.

(Nastavlja se)

MARIJA NE ČINI NIŠTA POSEBNO, ONA JEST POSEBNA

Priredila Sanja Pehar

Drugi korak, proglašenje svetom Majke Terezije, također će ići brzo i mislim da će nam ga Bog dati u svojoj pastoralnoj mudrosti u pravom trenutku. Sljedeće godine, 26. kolovoza, proslavljamo 100. rođendan Majke Terezije i moguće je da se proglašenje dogodi na taj dan.

Početkom travnja u Međugorju je boravio mons. **Leo Maasburg**, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela Austrije. Mnogo godina pratio je Majku Tereziju na putovanjima i pri otvaranju novih kuća na više kontinentata. Sestrama Majke Terezije držao je duhovne vježbe po cijelome svijetu. Kad je Majka Terezija 1988. otvorila svoje prve kuće u Moskvi i u Armeniji, o. Leo im je mjesecima bio duhovni pratitelj i time i prvi „službeni“ katolički svećenik u tadašnjem Sovjetskom Savezu. Nakon toga, zajedno s jednim velikim talijanskim poduzetnikom, izgradio je najveću katoličku radijsku obitelj – Radio Mariju – koja je danas prisutna na svim kontinentima. U okviru postupka za proglašenje blaženom Majke Terezije bio je jedini član povjerenstva koji nije pripadao zajednici blaženice iz Calcute.

Poznavali ste Majku Tereziju, pratili je na njezinim inozemnim putovanjima. Kakav je bio vaš odnos?

Majka Terezija bila je jako strpljiva. Sada, nakon mnogo vremena, uviđam koliko je obilježila moj život. Nakon dara života i dara svećeništva, ona je treća najveća milost koju mi je Bog darovao.

Majku Tereziju mnogi su još za života zvali sveticom. Je li njezin put do svetosti bio težak?

Mislim da je bio vrlo težak. Ona nije do svetosti išla običnim putem, ona je svetica tisućljeća. Još uvijek smo daleko od otkrivanja dubine njezine svetosti i veličine milosti koju nam je Bog dao preko Majke Terezije. Nitko nije znao koliko je ona bila blizu Kristu tijekom noći i u mraku kroz koji je prolazila. Površni promatrači mogu reći da je to neka vrsta ateizma. Ali Bog svoje velike milosti skriva pred očima svijeta. Široj javnosti još uvijek je gotovo nepoznato da je

ona ostavila preko 5.000 stranica teoloških spisa. Doista je bila kontemplativac u svijetu i u svim poteškoćama je pronalazila radost. I u dubini patnje imala je neopisiv smisao za humor.

Sudjelovali ste u postupku beatifikacije blažene Majke Terezije koji je, zahvaljujući tadašnjem papi, išao neobično brzo. Što nam možete kazati o ovome?

Da, zahvaljujući papi Ivanu Pavlu II. i računalima. Obraditi oko 80.000 stranica teksta bez računala, posao je koji može trajati 50 godina. I u tom smislu Majka Terezija je moderna svetica. Prvi veliki korak brzo smo učinili jer je bilo lako uvidjeti duboku svetost Majke Terezije. Drugi korak, proglašenje svetom, također će ići brzo i mislim da će nam ga Bog dati u svojoj pastoralnoj mudrosti u pravom trenutku. Sljedeće godine, 26. kolovoza, proslavljamo 100. rođendan Majke Terezije i moguće je da se proglašenje dogodi na taj dan.

Bili ste duhovni pratitelj sestara Misionarki ljubavi u Moskvi i Armeniji i time postali prvi službeni katolički svećenik u tadašnjem Sovjetskom Savezu. Kakva iskustva nosite iz toga razdoblja?

Briga za sve te zemlje tadašnjega SSSR-a bila je na Gospinim leđima i Majka Božja nikad se nije odrekla te odgovornosti. U Fatimi je najavila nevolju koja će pogoditi SSSR, ali nam je istodobno dala i lijek, a to je posveta Bezgrješnom Srcu Marijinu koju je proveo Pio XII., a nakon njega Ivan Pavao II. Šest godina nakon posvete srušio se sovjetski sustav. Ono što je ostalo, kao kod oprostog grijeha, velika je šteta koja je bila nanesena. Naša zadaća je kroz molitvu i žrtvu doprinijeti iscjeljenju. Duboko me dira kad vidam koliko mladih iz istočnih zemalja dolazi na Festival mladih u Međugorju.

U cijelom svijetu poznata je velika radijska obitelj, Radio Marija, u čijem nastanku ste i Vi sudjelovali. Kako je došlo do pokretanja ovoga projekta?

Kao što Marija u početku nije bila svjesna na što je pozvana, tako se događa i onima koje ona pozove. Nisam mogao ni zamisliti kako će se sve to brzo razvijati. U prvih 7 godina Radio Marija

briga za sve te zemlje tadašnjega SSSR-a bila je na Gospinim leđima i Majka Božja nikad se nije odrekla te odgovornosti. U Fatimi je najavila nevolju koja će pogoditi SSSR, ali nam je istodobno dala i lijek, a to je posveta Bezgrješnom Srcu Marijinu koju je proveo Pio XII., a nakon njega Ivan Pavao II. Šest godina nakon posvete srušio se sovjetski sustav. Ono što je ostalo, kao kod oprostog grijeha, velika je šteta koja je bila nanesena. Naša zadaća je kroz molitvu i žrtvu doprinijeti iscjeljenju. Duboko me dira kad vidam koliko mladih iz istočnih zemalja dolazi na Festival mladih u Međugorju.

bila je prisutna u 31 zemlji, a danas u 60 zemalja. Čini se da se Majci Božjoj žuri i postoje znaci da Crkva ima dobrih razloga za to.

Koliko Crkva danas može evangelizirati putem medija?

Evangelizacija se događa preko naviještanja riječi. Prije 10-ak godina u Japanu je bilo 350.000 katolika u župama. Kad se napravila anketa, preko 600.000 izjavilo je da su katolici. Kad su ih upitali kako su upoznali Crkvu, rekli su – preko radija i televizije. To je predevangelizacija, koja ljude može otvoriti za Božju istinu, nakon čega je potreban osobni kontakt pastira s ljudima.

Kako gledate na mlade danas, kako ih privući Crkvi?

Mladi u Austriji danas su zaista siromašni. Čak i u onom smislu u kojem je Majka Terezija shvaćala siromaštvo. Razlikovala je tjelesno, socijalno i duhovno siromaštvo. Oni su u duhovnom siromaštvu koje vapi prema Nebu. Nitko im nije pokazao Krista. Istodobno se događa čudo, osnivaju se male molitvene skupine mladih. Jednu takvu skupinu dopratio sam u Međugorje i ne mogu se naćuditi koliko čeznu za istinom. U vremenu kad nam govore da nema istine i da je sve relativno, mladi vape za istinom koju imamo u Kristu.

Ovo nije Vaše prvo hodočašće u Međugorje. Kakva su Vaša iskustva Međugorja, osjetite li ovdje Gospinu nazočnost?

Prepoznao sam se danas u malom dječaku Josipu, mislim da ima godinu dana. Jednostavno, ležao je u kolicima, smijeh se i uživao. Eto, tako se osjećam u Međugorju.

Kako gledate na Međugorje unutar Crkve?

Međugorje ima bitnu ulogu u Crkvi. Crkva prolazi kroz teške kušnje i vidimo kakva je spremnost da jedni druge okrivljuju za štošta. Sama nazočnost Majke Božje može postići jedinstvo. Na majčinski način ona nam pokazuje što je bitno u Crkvi.

Rečeno je “po plodovima ćete ih prepoznati”. Što bi, po Vama, bili plodovi Međugorja?

Mogu samo citirati bečkoga kardinala Christopa Schönborna, koji je rekao da 90 posto zvanja u njegovoj biskupiji dolazi preko Međugorja. Međugorje zrači u obitelji, u župi. Marija ne čini ništa posebno, ona jest posebna.

Možemo li Međugorje usporediti s Lurdom i Fatimom?

Biskup Hnilica je rekao da se u Marijinim ukazanjima u Europi može prepoznati pedagogija Crkve. Prvo ukazanje u Lurdu povezano je sa sakramentom krštenja, imamo vodu kao simbol. U Fatimi prepoznamo potvrdu, primanje Duha Svetoga. Anđeo pita djecu jesu li spremna svoje trpljenje prikazati za grješnike. U Fatimi se ne radi o osobnoj svetosti nego o poslanju posvećivati druge. U Međugorju se prepoznaje treći sakrament, euharistija usko povezana uz isповijed. Veza je vrlo jaka, vođeni smo na putu svetosti.

Što biste poručili čitateljima?

U naše vrijeme bitna je vjernost. Majka Terezija je govorila: „Bog me nije pozvao da budem uspješna nego vjerna“. To je i naše zvanje.

SIRACUSA - GOSPA SUZA

Dvoje mladih supružnika, Angelo Jannuso i Antonina Lucia Giusti, vjenčani 21. ožujka 1953., stanovali su u vrlo skromnoj kućici u Siracusi. Gospođa Antonina očekivala je prvo dijete, ali trudnoća joj je bila teška, čak toliko da joj je i vid oslabio. Smetnje su se 29. kolovoza tako pojačale da je gospođa potpuno izgubila vid. To ju je zbunilo i veoma zabrinulo. Ipak, neočekivano, vid joj se ujutro vratio, bio je kao i prije. Kad je pogledala prema slici od gipsa iznad kreveta, u nevjerici i zadivljena, vidjela je kako se kotrljaju velike suze niz Gospino lice.

fra Karlo Lovrić

Tko je čuo za Arhimeda, poznatoga starogrčkog matematičara i fizičara, čuo je i za Siracusu. Tada je Siracusa bila grčka i mnogim narodima vrlo zanimljiva. Ne samo zbog Arhimeda! Siracusa se nalazi na Siciliji, najvećem otoku Sredozemnog mora. Površina otoka i okolnih otočića je 27.710 četvornih km. Trenutačno, na otoku obitava više od pet milijuna stanovnika (cijela Italija ima oko 60 milijuna stanovnika!), od toga ih je najviše u Palermu, sjedištu regije. Otok je poznat po nekima od bitnih turističkih lokaliteta u Italiji. Ističe se po vlastitoj povijesti, kulturi, umjetnosti, arhitekturi, gastronomiji, jeziku. Gospodarstvo se, uglavnom, temelji na poljodjelstvu i turizmu.

Na ovome otoku je i jedna od devet pokrajina, sa 120.000 stanovnika. To je Siracusa koja je i predmet našega pisanja. Prošlost joj je zanimljiva turistima i povjesničarima, a sadašnjost *Glasniku mira* radi Gospinih suza koje su potekle iz jednoga gipsanog kipa pedesetih godina 20. stoljeća. Rimski govornik Ciceron rekao je za staru Siracusu: „Najveći je i najljepši grčki grad“. Tragovi ljudskog djelovanja datiraju još iz 14. stoljeća prije Krista. Kršćanstvo se pojavilo na Siracusi, odnosno na Siciliji, poslije 200. godine. Do 313. mnogi su Sicilijanci mučeništvom posvjedočili svoju vjeru u Raspetoga i Uskrsloga Spasitelja: sv. Agata, sv. Kristina, sv. Lucija i drugi. Kršćanstvo se ubrzano širilo tijekom iduća dva stoljeća. Danas je ovdje otprilike 95 posto katolika. Ima nešto i muslimana, koji su došli iz Tunisa.

Kroz povijest kršćanstva, Gospa se, od vremena do vremena, ukazivala na razli-

čite načine, kao da je željela pratiti čovječanstvo koje joj je povjerio Isus s križa. Najpoznatija ukazanja, koja je Crkva priznala, su: Guadalupe u Meksiku (ukazala se Indijancu Juanu Diegu godine 1548.); Pariz (ukazala se s. Katarini Laboure godine 1830.); La Salette u Francuskoj (ukazala se pastircima Maximinu Giraudu i Melanie Calvat godine 1846.); Lurd (ukazala se bolesnoj djevojčici Bernardici Soubirous godine 1858.); Castelpetroso – Isernia (ukazala se dvjema seljankama: Serafini i Bibijani godine 1888.); Fatima (ukazala se pastircima Luciji Dos Santos, Jacinti i Francescu Marto godine 1917.).

U Međugorju se, kako tvrdi šestero vidjelaca, Gospa ukazuje od lipnja 1981., a u novije vrijeme zanimljiva je Civitavecchia (Italija), gdje su iz kipa međugorske Gospe tekle krvave suze.

Gospa suza

Među ova ukazanja i čudesna očitovanja nužno je uvrstiti i Gospu suza u Siracusi. U to vrijeme još nije bilo televizije, ali su radio i tisak proširili taj čudesni događaj po cijeloj Italiji i cijelome svijetu. Evo što se, zapravo, dogodilo na Siracusi: Dvoje mladih supružnika, Angelo Jannuso i Antonina Lucia Giusti, vjenčani 21. ožujka 1953., stanovali su u vrlo skromnoj kućici u Siracusi. Gospođa Antonina očekivala je prvo dijete, ali trudnoća joj je bila teška, čak joj je zbog te teške trudnoće i vid oslabio. Smetnje su se 29. kolovoza, oko tri sata noću, tako pojačale da je gospođa potpuno izgubila vid. To ju je zbunilo i veoma zabrinulo. Ipak, neočekivano, vid joj se ujutro vratio, bio je kao i prije. Kad je pogledala prema

slici od gipsa iznad kreveta, u nevjerici i zadivljena, vidjela je kako se kotrljaju velike suze niz Gospino lice. Istoga trena povikala je i skrenula pozornost svomu mužu: „Gospa plače!“

Kako se moglo i očekivati, vijest se munjevitom brzinom širila po Siracusi i cijelome svijetu. Bila je to, dakako, neobična vijest. Vijest koja hrani znatiželju, ali i više od toga. Kako može plakati jedna slika? Od tada je kuća bračnoga para Jannuso cilj mnogih hodočasnika, o čemu svjedoče i fotografije iz onoga vremena. Nitko nije želio propustiti jedinstvenu priliku i vidjeti Gospu koja plače.

Suze odrasla čovjeka i djeteta

Gipsani kipić, koji prikazuje Bezgrješno Srce Marijino, bio je dar mladencima prigodom vjenčanja. Suzenje kipa ponovilo se u više navrata od 29. kolovoza do 1. rujna 1953. Stav Crkve bio je razborit – ne istrčavati sa sudom.

Tadašnji župnik, don Giuseppe Bruno, s odobrenjem Nadbiskupije u Siracusi, pošao je 1. rujna s nekolicinom liječnika zdravstvene zaštite do bračnoga para Jannuso. Ovi stručnjaci, među kojima i liječnik Michele Cassola, deklarirani ateist, a koji će predsjedati znanstvenoj komisiji, bili su očevidci lakrimacije (suzenja). Gospine oči bile su natečene od suza, kako to biva s osobama koje su bile jako tužne. Suze su tekle niz lice i zaustavljale se u skupljenoj šaci. Iako su neki nazočni kroz dva pret hodna dana natapali pamuk suzama, kemičari su također uspjeli u svoju epruvetu naliti jedan kubični centimetar suza. Kad

su liječnici uzeli ove suze, Gospa je prestala plakati. Kao da je čekala na službeni rezultat znanosti?! I kip-sliku, nekoliko dana poslije, ispitala je znanstvena komisija i o tome opširno izvijestila. Podloga slike bila je potpuno suha, a suze su odgovarale suzama odrasloga čovjeka i djeteta od dvije godine i sedam mjeseci. I sam predsjednik komisije, dr. Cassola, ateist (bezbožnik), nije znao znanstveno protumačiti ovaj fenomen.

Poslije objavljivanja ovoga dokumenta, tri mjeseca kasnije, 12. prosinca 1953., sicilijanski biskupi jednodušno izjaviše da je lakrimacija autentična i čudesna.

A 17. listopada 1954. papa Pio XII. proširio je tu vijest u svijetu preko radijskih valova govoreći, između ostaloga: „Hoće li razumjeti ljudi tajanstveni govor onih suza? O, suze Marijine!“ (Bilo je to vrijeme željezne zavjese i progonjene Crkve u šutnji).

Godine 1978., teolog Stefano Di Fiore rekao je: „Marija plače da opomene društvo da ne odbacuje Božje kraljevstvo i proročke poruke njezinih poniznih vidjelaca. Njezin plač je krajnje ozbiljan, zasićen žalosnim predznacima, zov da ne odbacuje božanske pozive, tako da ne srlja u propast...“

Gradnja dostojnog svetišta

Slika je 19. rujna 1953. obnovljena i postavljena na stupu od bijelog kamena na trgu Serapide. Štovanje se brzo proširilo. I jer su milijuni vjernika dolazili, bila je nužna gradnja dostojnoga svetišta. Slika je ostala na trgu Serapide sve do 1968., kad je postavljena na oltaru u kripti sveti-

šta koje se gradilo. Ovdje je ostala od 1968. do 1987. i od 1. svibnja 1994. do 4. studenoga 1994.

Gradnja crkve, visoke 103 metra, započela je 1989. Arhitekti su bili Francuzi. Crkva, sa 6.000 sjedećih i 11.000 stojećih mjesta, sa 16 kapelica, ima oblik suza koje kao da padaju s neba. Kripta ima 18 ulaza i može primiti 3.000 osoba.

Svetište je posvetio Ivan Pavao II. 6. studenoga 1994. Evo, samo nešto od onoga što je tada rekao: „Marijine suze pripadaju redu znakova. One svjedoče nazočnost Majke u Crkvi i u svijetu. Majka plače kada vidi da su joj djeca u opasnosti, duhovnoj ili fizičkoj. I ovo svetište nastalo je da podsjeti Crkvu na Majčin plač“.

Suze su bile sakupljene u podnožje jednoga umjetničkog i dragocjenog relikvijara s tri police, u kojima su bili kipići sv. Lucije, zaštitnice Siracuse, sv. Marcijana, prvoga biskupa grada i sv. apostola Petra i Pavla.

Novo svetište pohodi godišnje i do milijun hodočasnika iz cijeloga svijeta. Čudo Siracuse razlikuje se od svih drugih mjesta u kojima se Gospa ukazivala ili se ukazuje. U Siracusi nije govorila, kao što je to slučaj u Guadalupeu, Lurdu, Fatimi, La Saletteu, Banneuxu, Međugorju i drugim mjestima... U Siracusi je plakala i plač joj je bio jači od svake riječi.

Bitno je istaknuti, to čudo u Siracusi – Gospin plač – i znanost je potvrdila.

Srušen neprijelazni zid

Medicinska komisija priznala je oko 300 ozdravljenja u Siracusi do polovice

studenoga 1953. Posebno treba istaknuti ozdravljenje Anne Vassallo (rak), Enze Moncada (paraliza) i Giovannija Tarascija (paraliza). Dogodila su se i mnoga duhovna ozdravljenja ili pak obraćenja. Među najpoznatije obraćenje spada ono liječnika Michele Cassola, člana komisije koja je analizirala suze. On se izjasnio kao ateist, ali nikada nije zaniijekao lakrimaciju (suzenje). Dvadeset godina poslije, u posljednjem tjednu svoga života, kad je 1973. ležao na smrtnoj postelji, tražio je relikvijar u kojem su bile pohranjene suze, stavio ga je na svoje grudi i, jecajući, tražio ispovjednika, govoreći: „Prije sam pred sobom vidio zid koji se ne može prijeći. Sada je onaj zid, zahvaljujući Gospinu plaču, srušen“. Ispovjedio se i primio po-pudbinu (euharistiju).

Dao Bog da se po zagovoru nebeske Majke i u našem vremenu sruše zidovi koje iz dana u dan učvršćuju oni koji se ne mogu pomiriti s Gospinom logikom u ophođenju sa svojom djecom. Što se sve ne piše o Međugorju? Pišu svašta prijatelji i neprijatelji. I nije sigurno čije pisanje više koristi Međugorju. I jedni i drugi su mišljenja da bi se Gospa morala držati nekih zacrtanih normi i dok plače i dok govori. Dakako, i jedni i drugi imaju krivov. Dojma sam da su upravo Talijani, posebice s juga Italije, dobro razumjeli što se događa u Međugorju. A da one koji dolaze iz udaljenijih krajeva i ne spominjem. Kao što Majka čuje plač svoje djece, tako i djeca osjećaju nadaleko ljubav svoje Majke.

MA, KOJE MEĐUGORJE

Miljenko Stojić

Rekoše mi da će na TV biti nešto o onome čime se bavim u posljednje vrijeme. Dobro, rekoh u sebi, žrtvovat ću se i gledati, iako čisto dvojim u ishod te emisije. I stvarno, bi o onome što me zanima. Čak je i obećavajuće počelo. Snimljene izjave jasno i nedvojbeno uvele su u temu. Ali, kako to obično biva, voditeljica i sudionici ubrzo zaboraviše na njih. Oni započеше neku svoju priču. Pa se, uz ostalo, međusobno i dograbise. Raspredaše čije je životno uvjerenje ispravno i bolje za čovječanstvo. Kuku! I kao Pilat u Vjeronanje, uplete se u sve i Gospa Međugorska. Ne, nije ona tomu kumovala, jednomu od sudionika učinilo se zgodnim kazati da je u posljednje vrijeme učinila nešto posebno za čovječanstvo, pa se jedan drugi našao pozvanim odgovoriti. Počeo je ozbiljno. Kaže da smo ozbiljni ljudi, zbog toga je neozbiljno govoriti o takvim stvarima. Na licu mu se, pak, čitao stav: Ma, koje Međugorje! Da, uopće nije katoličke vjere, ako ima ikakvu. Ovim ga ne prozivam, samo mi čudno kako on to s uvjerenjem i s visoka može govoriti o Gospi Međugorskoj ili Kraljici Mira, kako je bolje reći, a uopće mu ništa iz njegova života ne dopušta da stekne bilo kakvo saznanje o toj temi. To bi taman bilo kao kad bih ja govorio o atomskoj fizici i očekivao da drugi prihvate moj govor. Što ću, morao sam i ja odmahnuti rukom i reći: Ma, koji čovjek, ma, koja emisija, ma, koji napredak...

Morao sam se ovoga sjetiti dok se osjeća miris svibnja. Gospin je to mjesec, dakle mjesec Kraljice Mira. Doći će u župu Međugorje ljudi sa svih krajeva svijeta. Bit će i onih koji potječu iz iste životne sredine kao i spomenuti gost u emisiji. Hoće li oni išta osjetiti? Stvarno ne znam, ali znam da će ih većina otvoriti vrata svoga srca i pustiti da se dogodi što se ima dogoditi. E, tu znam, da će nešto biti. Kraljica Mira nikoga ne pušta od sebe praznih ruku i prazna srca, samo ako je spreman primiti dar. Nešto sam iskusio, nešto čuo od drugih i zbog toga ovako zaključujem. Uistinu je lijepo u svibnju biti s Kraljicom Mira. Događa se proljeće, ali ne samo u prirodi, već proljeće u biću čovječanstva. Tako je opipljiva misao da Kraljica Mira čini nešto za nas ljude, pa da je čak i pripomogla u rušenju komunizma i sličnih umotvorina, ako

to već nije sama učinila. Nemojmo o pototcima zasluga, bitno je da je to prošlo svršeno vrijeme.

A u ovom vremenu cvalo je prije mnogo godina cvijeće od Bleiburga pa dolje duboko u Balkan. Pričao mi je o tome uz ostalo i jedan iz tog vremena preko svoje knjige. Iako je u ratu vidio dosta smrti, tek tu mu se začela misao da svi jednako umiru. I klijala je tijekom života. Nije ju iščupao, iako je bio na strani pobjednika i sve mu je govorilo da se pusti niz struju i koristi slasti pobjede, osobito kad samo trebaš biti poslušan i ništa više. Pobjeđeni su, naravno, morali o svemu šutjeti. Tek su u osami u svojim mislima prebrojavali tko se sve iz tih dana nije vratio. I sjećali su se i svoga udesa, kako su uspjeli izmaknuti da proljetno cvijeće ne zaliju svojom krvlju. Čudna su bila ta vremena. Kraljica Mira nježno ih je rastvorila svojom rukom i stvari su se počele stavljanje na svoje mjesto.

Kako bi bilo dobro da duh Kraljice Mira pobijedi i u samom mjestu gdje ona neumorno govori svijetu. Recimo, da oni koji

donose drogu, više je ne donose. Da oni koji ne plaćaju ili slabo plaćaju svoje djelatnike, to počnu činiti, da oni koji krađu, prestanu krasti... I mnogo još toga ima, dovoljno je samo uzeti Deset Božjih zapovijedi i znat ćemo što to treba odstraniti. Na žalost i to je slika koja nas svaki dan pogađa. Raznose je objiesni mopedisti, djeca sa stotinama eura u džepu, umišljeni gotovani. Podrazumijeva se, nije to plod govora Kraljice Mira, niti jedina slika koja postoji. Ona druga je mnogo jača, da nije, ne bi nam sve ovo tako upadalo u oči. Ima toga i na drugim mjestima, pa ipak nekako šutke prelazimo preko svega.

Ma, koje Međugorje, koja slika treba pobijediti pred licima onih koji neprestano dolaze unatoč svemu? Ne, nisam dovoljno odgovorio u gore navedenim rečenicama. Treba pobijediti tvoja i moja slika. Lako je kritizirati, uzdizati se iznad društva oko sebe, teško je praviti stube po kojima ćemo se peti zajedno s drugima i postajati sve boljim i boljim učenicima Kraljice Mira. To, čini mi se, jedino ima smisla. Nemam pametnije misli, inače bih je izrekao. Uostalom, život je to već odavno pokazao. Oslo ni se na svoga Boga i kreni naprijed, a sve zaprjeke će padati kao paučina kad mahne rukom preko nje.

Sve o događajima u Međugorju i odjecima u svijetu i Katoličkoj Crkvi čitajte u novom mjesečniku - Glasniku mira. Čitajte i preporučite drugima

Glasnik mira, mjesečnik

Informativnog centra "Mir"

Međugorje.

Suradujte u Glasniku mira,

pišite nam o svojim iskustvima.

Pretplatite se na Glasnik mira.

Godišnja pretplata (12 brojeva):

30 KM/120 Kn

RADIOPOSTAJA MIRA MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
 Mostar 100 Mhz
 Banja Luka 107,8 Mhz
 Hercegovina 101,5 Mhz
 Lašvanska dolina 100 Mhz
 Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
 Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
 Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
 Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
 Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
 Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
 Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
 Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
 Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
 Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
 Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
 Gospin trg 1
 88266 Međugorje,
 Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
 ++387 36/653-326 glavni tehničar
 ++387 36/653-310 marketing
 Faks: ++387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
 www.medjugorje.hr

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 19 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 20 - 21 h Sv. Misa
 Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 19 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 20 - 21 h Sv. Misa
 Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
 22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 Krunica
 - U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
 - U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
 - U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
 19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
 20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 16 h Križni put uz Križevac
 18 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 19 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 20 - 21 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
 Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 13 h Sv. Misa na hrvatskom
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 19 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 20 - 21 h Sv. Misa
 Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
 Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 19 h Sv. Mise na hrvatskom
 Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti sa svjedocima
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 16 h Krunica na Brdu ukazanja
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 19 h Sv. Misa
 20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Da znadete koliko vas ljubim,
plakali biste od radosti!

